

اتاق مشترک بازرگانی ایران و یونان

Iran-Greece Chamber of Commerce

گزارش کشوری

یونان

فروردین ۱۳۹۹

استفاده از مطالب صرفاً با ذکر منبع مجاز می باشد

فهرست مطالب

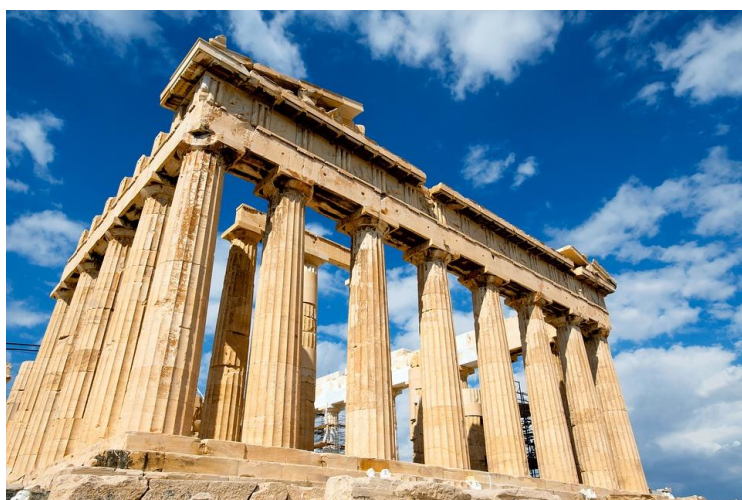
۴	فصل اول : اطلاعات پایه	
۴	تاریخچه	❖
۵	نام رسمی	❖
۵	وسعت و موقعیت	❖
۵	همسایگان	❖
۶	آب و هوا	❖
۶	جمعیت	❖
۸	زبان	❖
۹	تعطیلات رسمی	❖
۹	نوع و ارکان اصلی حکومت	❖
۱۰	پایتخت و شهرهای مهم	❖
۱۲	احزاب سیاسی	❖
۱۳	فرهنگ	❖
۱۵	فصل دوم : اقتصاد یونان	
۱۵	وضعیت اقتصادی	❖
۱۷	واحد پول	❖
۱۸	شاخص های اقتصادی	❖
۱۹	کشاورزی	❖
۲۳	صنعت	❖
۲۴	معدن	❖
۲۵	حمل و نقل	❖
۲۷	مخابرات	❖
۲۸	گردشگری	❖
۲۹	انرژی	❖
۳۱	مناطق آزاد تجاری	❖
۳۲	فصل سوم : روابط خارجی	

۳۲.....	سیاست های تجاری.....	❖
۳۳.....	وضعیت ریسک.....	❖
۳۴.....	روابط تجاری یونان با جهان.....	❖
۳۶.....	روابط خارجی.....	❖
۵۳.....	فصل چهارم : روابط ایران و یونان.....	
۵۳.....	روابط ایران و یونان.....	❖
۵۵.....	روابط تجاری ایران و یونان.....	❖
۵۹.....	اطلاعات نمایندگی های ایران و یونان.....	❖
۶۰.....	منابع.....	

فصل اول : اطلاعات پایه

❖ تاریخچه

یونان کشوری با تاریخ دیرینه و کهن است. یونان باستان مهد تمدن، فلسفه و ادبیات غرب به شمار می رفته و زادگاه دموکراسی، علوم و بازی های المپیک بوده است. یونانیان ملت غالب در امپراتوری بیزانس بودند. جنگ های میان امپراتوری بیزانس و سلجوقیان از سال ۱۰۴۸

میلادی آغاز شد که برای چندین سده ادامه داشت. پس از سلجوقیان، عثمانی ها بودند که در تقابل با امپراتوری بیزانس قرار گرفته بودند. جنگ های میان این دو امپراتوری از حدود ۱۳۰۰ میلادی آغاز شد و بالاخره در ۱۴۵۳، قسطنطنیه پایتخت امپراتوری بیزانس به تصرف در آمد و تا سالهای بعد بتدریج شهرهای یونان نیز به امپراتوری عثمانی ملحق شدند. یونان مدتی بعنوان بخشی از امپراتوری عثمانی به شمار می رفت تا آنکه طی سلسله جنگ هایی موفق شد در ۲۵ مارس ۱۸۲۱ استقلال خود را کسب کرده و پادشاهی یونان پایه گذاری گردید. این دولت اولین دولت کاملاً مستقل یونانی پس از سقوط امپراتوری بیزانس توسط عثمانی ها در اواسط قرن ۱۵ میلادی شناخته می شود. در زمان جنگ جهانی دوم مورد حمله ایتالیا قرار گرفت و توسط آلمان از سال ۱۹۴۱ تا سال ۱۹۴۴ اشغال شد. سلطنت در سال ۱۹۷۳ با یک کودتای نظامی فروپاشید و با برگزاری انتخابات جمهوری سوم جایگزین آن شد که تا امروز ادامه دارد.

❖ نام رسمی

از دوره کنونی تحت عنوان جمهوری سوم یاد می شود چراکه این سومین باری است که پس از استقلال از عثمانی سیستم جمهوری در این کشور حکمفرما بوده است. نام رسمی کشور یونان، «جمهوری هلنیک»^۱ است.

❖ وسعت و موقعیت

یونان در جنوب و جنوب شرقی اروپا واقع شده و متشکل از تعداد زیادی جزایر کوهستانی در منطقه بالکان است. یونان در محل پیوند سه قاره اروپا، آسیا و آفریقا قرار گرفته است. یونان با بیش از ۱۳ هزار کیلومتر خط ساحلی، یازدهمین کشور دنیا با بیشترین خط ساحلی محسوب می شود. ۸۰ درصد کشور یونان پوشیده از کوهستان است و مجمع الجزایر متعددی در قلمرو این کشور قرار گرفته اند.

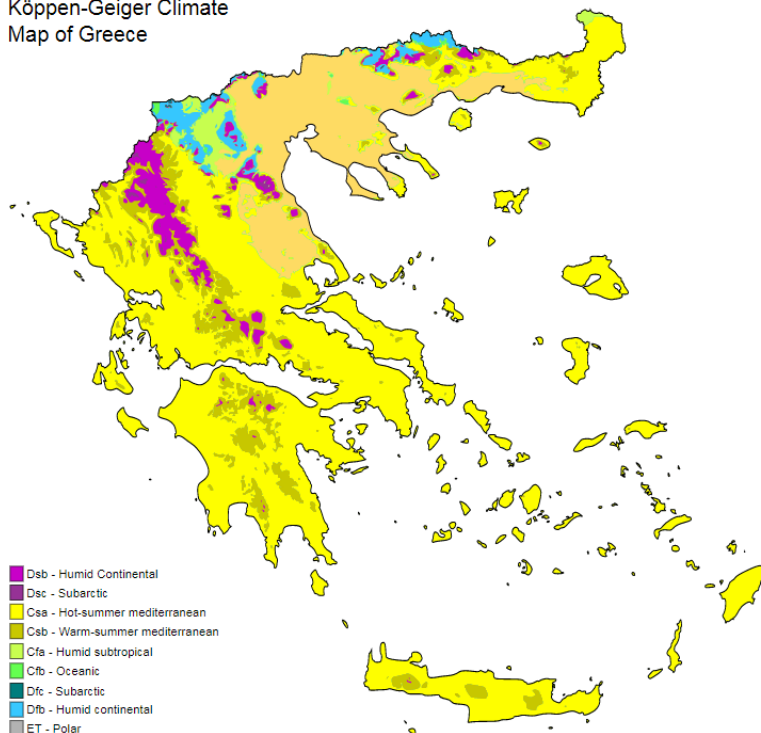
❖ همسایگان

سرزمین اصلی یونان بصورت یک شبه جزیره است که از شمال با آلبانی، مقدونیه شمالی و بلغارستان و از شمال شرق با ترکیه دارای مرز مشترک زمینی است. یونان از سمت شرق با دریای اژه، از جنوب با دریای مدیترانه و از غرب با دریای یونان احاطه شده است.

¹ The Hellenic Republic

❖ آب و هوا

Köppen-Geiger Climate
Map of Greece

آب و هوای یونان بطور کلی مدیترانه ای است که دارای زمستان های معتدل و مرطوب و تابستان های گرم و خشک است. البته رشته کوه پیندوس به شدت بر این آب و هوا تاثیر می گذارد بطوری که ناحیه غربی رشته کوه نسبت به نواحی شرقی آن نسبتاً مرطوب تر است.

نواحی شمال غربی کشور و

قسمت های کوهستانی مرکز کشور دارای اقلیم آلیپ است که بارش سنگین برف از ویژگی های آن است. شمال کشور و مقدونیه شرقی از مناطق معتدل به شمار می روند با زمستان های سرد و مرطوب و تابستان های گرم و خشک.

❖ جمعیت

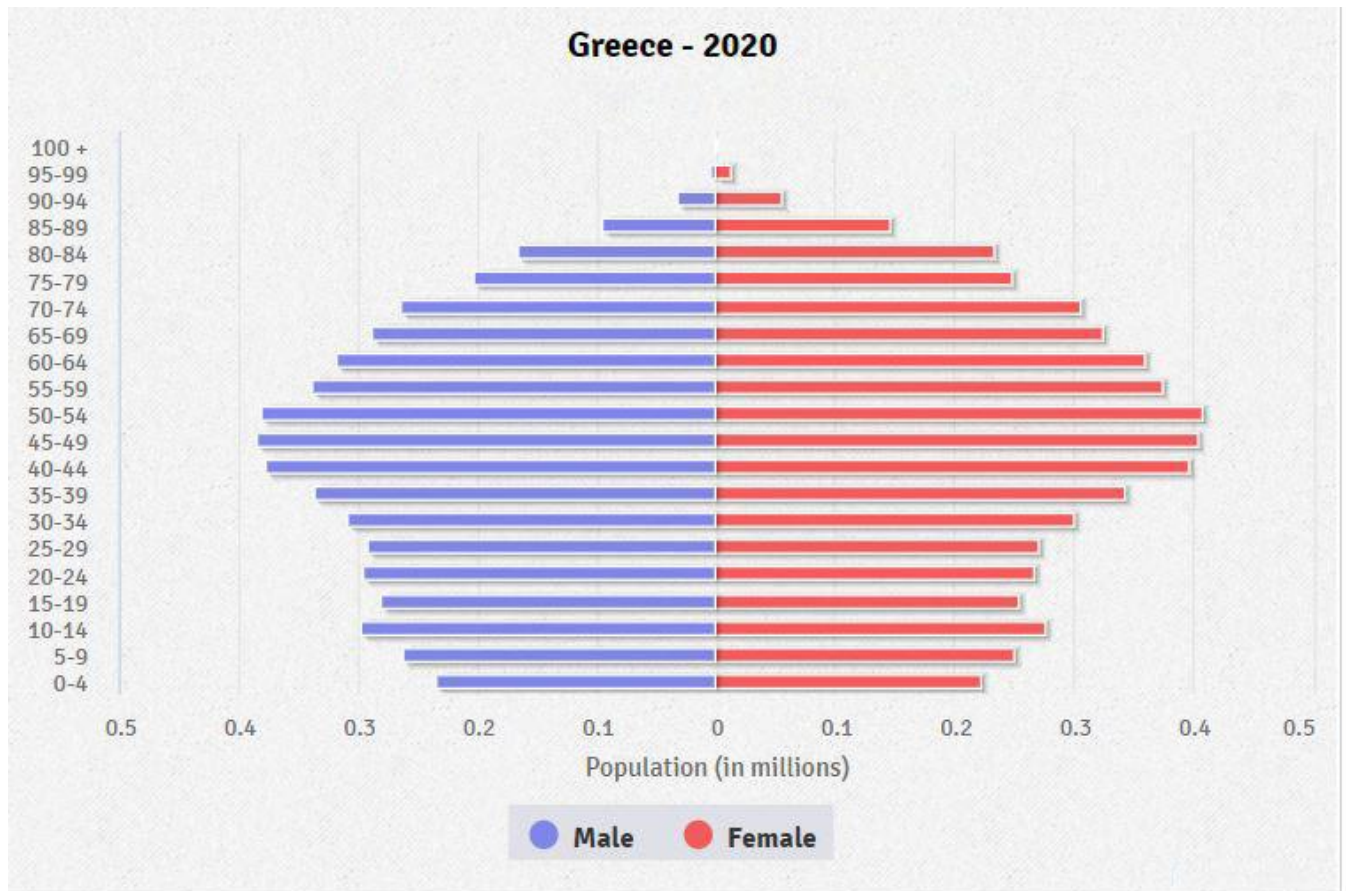
سازمان آمار یونان^۲، نهاد مسئول ارائه اطلاعات آماری، جغرافیایی، نقشه برداری و زیست محیطی کشور است. این سازمان تحت نظارت پارلمان یونان فعالیت می کند. یک سوم جمعیت کشور در آتن و حومه آن زندگی می کند. ۳/۱۵ میلیون نفر در آتن و ۸۱۲ هزار نفر در تسالونیک^۳ سکنی دارند.

² Hellenic Statistical Authority (ELSTAT)

³ Thessaloniki

آمار جمعیتی یونان (۲۰۲۰)

جمعیت	۱۰/۶ میلیون نفر
رتبه در جهان	۸۶
گروه ها قومی	یونانی ۹۱/۶ درصد آلبانیایی ۴/۴ درصد غیره ۴ درصد
زبان رسمی	یونانی
مذهب	ارتودوکس یونانی (رسمی) ۹۰ درصد مسلمان ۲ درصد
ترکیب سنی	۱۴-۰ سال ۱۴/۵۳٪ ۱۵-۲۴ سال ۱۰/۳۴٪ ۲۵-۵۴ سال ۳۹/۶٪ ۵۵-۶۴ سال ۱۳/۱٪ بالای ۶۵ سال ۲۲/۴۳٪
میانگین سنی	مردان ۴۳/۷ سال زنان ۴۶/۸ سال کل ۴۵/۳ سال
نرخ رشد جمعیت	نرخ رشد جمعیت ۰/۳۱ -٪ رتبه در جهان ۲۲۰
نرخ تولد	۷/۸ تولد به ازای هر هزار نفر جمعیت
نرخ مرگ و میر	۱۲ مرگ به ازای هر هزار نفر جمعیت
نرخ مهاجرت	۰/۹ مهاجر به ازای هر هزار نفر جمعیت
میزان شهرنشینی	جمعیت شهری ۷۹/۷٪ کل جمعیت نرخ شهرنشینی ۰/۲۲٪ در سال
میانگین سنی مادران در تولد اولین فرزند	۲۹/۸ سال
نرخ مرگ و میر هنگام تولد	۳ مرگ به ازای هر ۱۰۰ هزار تولد
امید به زندگی در بدو تولد	۸۱/۱ سال
تعداد تخت بیمارستانی	۴/۳ تخت به ازای هر هزار نفر جمعیت
میزان با سواد	۹۷/۷٪

❖ زبان

زبان یونانی زبان رسمی و غالب مردم یونان است. اما در برخی مناطق ممکن است با زبان های ترکی، آلبانیایی و رومانیایی مواجه شد که اغلب مربوط به نسل های گذشته است. در مرزهای شمالی نیز زبانهای خانواده اسلاو اندکی رواج دارد.

اقلیت مسلمان در منطقه تراس^۴ که کمتر از ۱ درصد جمعیت کل کشور را به خود اختصاص می دهند به زبانهای ترکی، بلغاری و رومانیایی صحبت می کنند. اقلیت یهودی کشور که فقط چند هزار نفر هستند نیز به زبان لادینو که ترکیبی از اسپانیایی و عبری است تکلم می کنند.

⁴ Thrace

❖ تعطیلات رسمی

بر اساس قانون، شنبه و یکشنبه روزهای تعطیل هفته هستند. تعطیلات رسمی اجباری در کشور، چهار روز در طی سال است اما عملاً یازده روز در سال تعطیل است.

تاریخ	نام	توضیحات
۲۵ مارس	روز استقلال یونان از عثمانی	روز ملی کشور
متغیر	دوشنبه بعد از عید پاک	رستاخیز مسیح
۱۵ آگوست	روز آرامش ابدی مریم مقدس	
۲۵ دسامبر	کریسمس	

روز اول ماه می (روز کارگر) و ۲۸ اکتبر (روز مقاومت^۵) طبق قانون تعطیل نیست اما بطور معمول ادارات و شرکت ها تعطیل هستند. البته تعطیلی های دیگری هم هستند که قانون ذکر نکرده ولی بصورت عرفی در کشور تعطیل هستند. از این جمله می توان به جشن ها و کارناوال های محلی اشاره نمود که در زمان برگزاری آنها تعطیلی صرفاً در همان منطقه اعمال می شوند.

❖ نوع و ارکان اصلی حکومت

حکومت یونان	
نوع حکومت	جمهوری پارلمانی
پایتخت	آتن
استقلال	۲۵ مارس ۱۸۲۱ از عثمانی
روز ملی	۲۵ مارس (روز استقلال)
قانون اساسی	۱۱ ژوئن ۱۹۷۵
رئیس جمهور	خانم اکاترینی ساکلاروپولو ^۶ (از ۱۳ مارس ۲۰۲۰)
نخست وزیر	آقای کیریاکوس میتسوتاکیس ^۷ (از ۸ جولای ۲۰۱۹)

⁵ Ohi Day

⁶ Ekaterini Sakellaropoulou

⁷ Kyriakos Mitsotakis

یونان دارای یک نظام حکومتی متمرکز با سیستم جمهوری پارلمانی است. نظام حقوقی کشور نیز بر اساس نظام

حقوقی روم تدوین گشته است.

Kyriakos Mitsotakis, Prime Minister since 2019

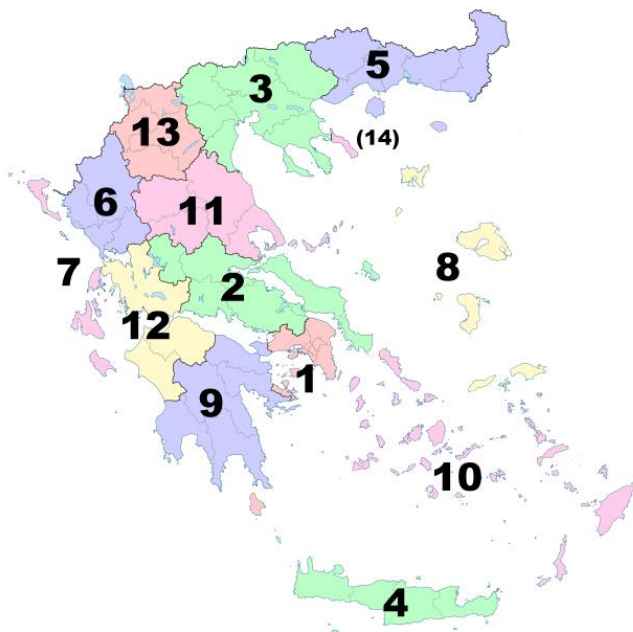
نخست وزیر، رئیس دولت محسوب می شود و اعضای کابینه را به رئیس جمهور پیشنهاد می کند. رئیس جمهور توسط پارلمان یونان انتخاب می شود و برای یک دوره ۵ ساله که یکبار قابل تمدید است این منصب را در اختیار می گیرد. رئیس جمهور، دبیرکل حزب اکثریت پارلمان را بعنوان نخست وزیر منصوب می کند. خانم ساکلاروپولو اولین رئیس جمهور زن در تاریخ یونان است.

قوه مقننه از پارلمان یونان^۸ تشکیل شده است. این تنها مجلس یونان است و این کشور کنگره یا مجلس سنا ندارد. پارلمان دارای ۳۰۰ نماینده است که از طریق مراجعه مستقیم با آراء عمومی برای یک دوره ۴ ساله انتخاب می شوند. ساختار دولت یونان ترکیبی از مدل های آلمان و فرانسه است. نخست وزیر و کابینه نقش اصلی را در امور سیاسی بر عهده دارند در حالیکه رئیس جمهور وظایف اجرایی و قانونگذاری محدودی دارد. قوه قضائیه نیز مستقل از قوای مجریه و مقننه است و متشکل از سه دادگاه عالی می باشد.

❖ پایتخت و شهرهای مهم

کشور یونان به ۱۳ ناحیه منطقه ای و یک منطقه خودمختار (کوه آتوس) تقسیم شده است که این ناحیه ها نیز به ۷۴ واحد منطقه ای (شهرستان) تقسیم می شوند. هر شهرستان دارای یک فرماندار است که توسط شورای شهر انتخاب می شود. این ۷۴ شهرستان نیز از ۳۲۵ شهر تشکیل شده اند که هریک دارای یک شهردار است. مالیات های شهری بسیار پایین است و بخش عمده بودجه شهرداری ها توسط دولت مرکزی تامین می شود و به همین دلیل تحت نظارت دولت فعالیت می کنند.

⁸ Hellenic Parliament

آتن پایتخت کشور، مرکز ناحیه آتیکا است که یک سوم جمعیت کشور در آن متمرکز است. دومین شهر مهم یونان، تسالونیک است.

کرت^۹، بزرگترین و پرجمعیت ترین جزیره یونان است که در دریای اژه واقع می باشد. اقتصاد این جزیره بر پایه گردشگری استوار است ولی کشاورزی نیز نقش مهمی در اقتصاد آن ایفا می کند.

ناحیه های یونان

ردیف	ناحیه	مرکز
۱	Attica	Athens آتن
۲	Central Greece	Lamia لامیا
۳	Central Macedonia	Thessaloniki تسالونیک
۴	Crete	Heraklion هراکلیون
۵	Eastern Macedonia and Thrace	Komotini کموتینی
۶	Epirus	Ioannina یوآنینا
۷	Ionian Islands	Corfu کورفو
۸	North Aegean	Mytilene میتیلینی
۹	Peloponnese	Tripoli تریپولی
۱۰	South Aegean	Ermoupoli ارموپولی
۱۱	Thessaly	Larissa

⁹ Crete

تسالی	لاریسا
۱۲	Western Greece پاتراس
۱۳	Western Macedonia کوزانی

❖ احزاب سیاسی

از زمان بازگشت دموکراسی به یونان در سال ۱۹۷۳ قدرت میان حزب لیبرال محافظه کار دموکراسی نوین^{۱۰} و حزب سوسیال دموکرات نهضت سوسیالیستی پان هلنیک^{۱۱} دست به دست می شد تا آنکه با شدت یافتن بحران مالی در سال ۲۰۰۹ اقبال عمومی از این دو روی گرداند. دیگر احزاب مهم کشور که در پارلمان دارای کرسی هستند عبارتند از: ائتلاف رادیکال چپ^{۱۲}، حزب کمونیست یونان^{۱۳}، حزب راهکار یونانی^{۱۴} و جبهه غیرتابع واقع گرای اروپا^{۱۵}.

در نوامبر ۲۰۱۱، دو حزب اصلی کشور که با ریزش بخش مهمی از طرفداران خود روبرو شده بودند، ائتلاف بزرگ را تشکیل دادند اما در انتخابات پارلمانی در می ۲۰۱۲، راه به جایی نبردند بطوریکه پاسوک تنها ۱۳ درصد و دموکراسی نوین تنها ۱۸ درصد آرا را کسب نمودند. از اینجا بود که حزب دست چپی سیریزا تبدیل به یکی از گزینه های اصلی عرصه سیاسی کشور شد و کم کم حزب پاسوک را از صحنه خارج کرد. در انتخابات پارلمانی ۲۰۱۵ این حزب توانست ۱۴۵ کرسی از ۳۰۰ کرسی پارلمان را از آن خود کند. به این ترتیب رهبر سیریزا، آلکسیس سپیراس^{۱۶} بر کرسی نخست وزیری تکیه زد. با این وجود در انتخابات جولای ۲۰۱۹، حزب دموکراسی نوین به رهبری کیریاکوس میتسوتاکیس، توانست سیریزا را کنار زند و قدرت را بدست بگیرد. در انتخابات پارلمانی ۲۰۱۹، دموکراسی نوین ۱۵۸ کرسی و سیریزا ۸۶ کرسی را در پارلمان کسب کردند.

¹⁰ New Democracy (ND)

¹¹ Panhellenic Socialist Movement (PASOK)

¹² Coalition of the Radical Left (SYRIZA)

¹³ Communist Party of Greece (KKE)

¹⁴ Greek Solution

¹⁵ European Realistic Disobedience Front (MeRA25)

¹⁶ Alexis Tsipras

❖ فرهنگ

تحصیل و آموزش

طبق قانون اساسی یونان، فراهم نمودن شرایط تحصیل و آموزش بر عهده دولت است. اغلب یونانیان از مدارس دولتی استفاده می کنند و تعداد اندکی مدارس غیرانتفاعی در کشور وجود دارد که همگی تحت نظارت وزارت آموزش فعالیت می کنند. این وزارتخانه همچنین وظیفه تهیه و تدوین کتب درسی و استخدام معلمان را بر عهده دارد.

کلیه دانشگاههای کشور دولتی هستند و در سال های اخیر تعداد کمی دانشگاههای خارجی شعب خود را در این کشور افتتاح کرده اند که بصورت خصوصی اداره می شوند تا تعداد کمتری از مهاجرت تحصیلی در این کشور اتفاق بیفتد. به دلیل محدودیت ظرفیت دانشگاههای کشور، بسیاری از دانش آموزان پس از اتمام دوره تحصیلات متوسطه برای ادامه تحصیل به دیگر کشورهای اروپایی مهاجرت می کنند. در یونان با جمعیت حدود ۱۱ میلیون نفری، سالانه ۶۰ هزار دانش آموز به خارج از کشور مهاجرت می کنند. درحالیکه چین با ۱/۳ میلیارد نفر جمعیت تنها ۱۰۰ هزار مهاجر تحصیلی دارد. با این آمار چین در جایگاه اول مهاجرت تحصیلی و یونان در جایگاه چهارم جهان ایستاده است. ولیکن بر اساس سرانه جمعیتی، یونان رتبه اول مهاجرت تحصیلی را در اختیار دارد.

مهاجرت

یکی از موضوعات مهمی که یونان با آن دست به گریبان است، مهاجرت غیرقانونی از خاورمیانه و آفریقا به این کشور است. این مهاجرین اغلب از مرز ترکیه به یونان وارد می شوند. دولت یونان معتقد است که ۹۰ درصد مهاجرت غیرقانونی به داخل اتحادیه اروپا از طریق این کشور اتفاق می افتد. یکی از راهکارهای دولت برای مقابله با این موضوع ایجاد حصار در مرز با ترکیه و ایجاد اردوگاههای مهاجرین بوده است که هیچکدام مانع از ورود مهاجرین نشده است.

از طرفی بسیاری از کشورهای اروپایی معتقدند یونان حداقل استانداردهای بین المللی را در برخورد با پناهجویان رعایت نمی کند.

رسانه ها

همچون بسیاری از کشورهای غربی، اغلب رسانه ها در اختیار ذینفعان تجاری است. اتهامات زیادی در مورد استفاده از رسانه ها جهت پیشبرد اهداف سیاسی و اقتصادی در کشور وجود دارد. از سال ۱۹۹۴ وزارت مطبوعات و رسانه تشکیل شد تا بر وضعیت رسانه ها در کشور نظارت کند. شرکت ERT رسانه دولتی کشور است که دارای سه کانال تلویزیونی و پنج کانال رادیویی است. وزیر مطبوعات و رسانه نقش سخنگوی دولت را بر عهده دارد. آسوشیتد پرس، رویترز و آنا^{۱۷} سه منبع اصلی خبری در کشور تلقی می شوند. در عرصه اخبار بین الملل نیز CNN از نفوذ بالایی در فضای رسانه ای یونان برخوردار است.

خدمت سربازی

خدمت سربازی در یونان ۹ ماه است و گذراندن آن برای تمامی مردان پس از ۱۸ سالگی اجباری است. البته مدت سربازی در خانواده هایی که سه فرزند یا بیشتر داشته باشند ۶ ماه در نظر گرفته شده است.

جایگاه مذهب

یونان یکی از مذهبی ترین کشورهای اتحادیه اروپا محسوب می شود. طبق قانون اساسی، مسیحیت ارتدکس، مذهب رسمی کشور است و کلیسای ارتدکس یونانی تحت حمایت دولت فعالیت می کند. به این معنا که مبلغین مذهبی از دولت حقوق دریافت می کنند. البته قانون اساسی آزادی مذهب را تضمین کرده است. اقلیت مسلمان ساکن شهر تراس، تنها اقلیت رسمی کشور می باشند. تعداد کمی از مسیحیان کاتولیک نیز در جزایر سیکلادها زندگی می کنند. در زمان تهیه الحاقیه قانون اساسی مصوب ۲۰۰۱ پیشنهاد شد موضوع تفکیک کلیسا از دولت نیز در آن گنجانده شود اما دو حزب دموکراسی نوین و پاسوک ترجیح دادند به این موضوع مناقشه انگیز ورود نکنند.

¹⁷ Athens News Agency (ANA)

فصل دوم : اقتصاد یونان

❖ وضعیت اقتصادی

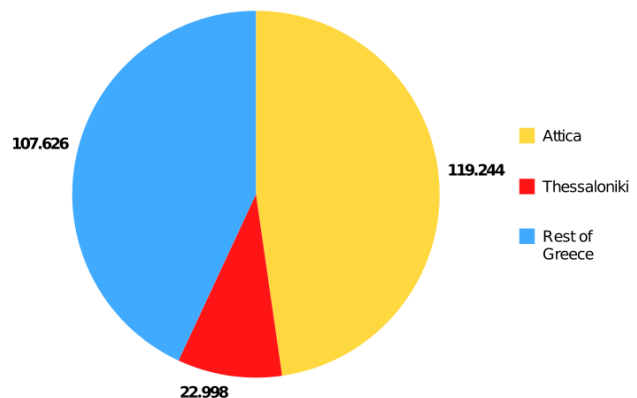
یونان با تولید ناخالص داخلی اسمی بالغ بر ۲۱۸ میلیارد دلار، ۵۱ امین اقتصاد جهانی در سال ۲۰۱۸ محسوب می شود. طبق برآورد صندوق بین المللی پول تولید ناخالص داخلی اسمی کشور در سال ۲۰۱۹ به ۲۱۴ میلیارد دلار کاهش یافته و پیش بینی می شود در سال ۲۰۲۰ به بیش از ۲۲۲ میلیارد دلار افزایش یابد. البته این پیش بینی متأثر از دنیاگیری ویروس کرونا و تاثیرات آن بر اقتصاد تغییر خواهد یافت.

تولید ناخالص داخلی یونان بر اساس شاخص قدرت خرید نیز با ۳۱۷/۵ میلیارد دلار این کشور را در رتبه ۵۵ ام قرار می دهد. بر اساس آمار ۲۰۱۸ این کشور هفدهمین اقتصاد اتحادیه اروپا محسوب می شود. البته یونان بزرگترین اقتصاد منطقه بالکان می باشد و سرمایه گذار اصلی در کشورهای این منطقه است. یونان

بزرگترین سرمایه گذار در آلبانی، سومین سرمایه گذار خارجی در بلغارستان، رومانی و صربستان محسوب می شود. یونان همچنین شریک تجاری اصلی مقدونیه شمالی و بزرگترین سرمایه گذار خارجی در این کشور است.

شرکت مخابرات یونان^{۱۸} سرمایه گذارهای گسترده ای در کشورهای حوزه بالکان انجام داده است.

GDP of Attica, Thessaloniki and the rest of Greece
(in € billions)

¹⁸ OTE (Hellenic Telecommunications Organization)

۰/۳- درصد، در سال ۲۰۰۹ به ۴/۳- درصد، در سال ۲۰۱۰ به ۵/۵- درصد، در سال ۲۰۱۱ به ۹/۱- درصد، در سال ۲۰۱۲ به ۷/۳- درصد و در سال ۲۰۱۳ به ۳/۲- درصد رسید. در نهایت دولت با تمهیداتی که برای تجدید ساختار بدهی های خود ترتیب داد، توانست روند شش ساله رشد منفی اقتصادش را سامان داده و به ۰/۷ درصد در ۲۰۱۴، ۰/۴ درصد در ۲۰۱۵ و ۰/۲ درصد رشد در ۲۰۱۶ دست یابد. از اسال ۲۰۱۷ نیز با ۱/۵ درصد و در سال های ۲۰۱۸ و ۲۰۱۹ با ۱/۹ درصد رشد اقتصادی کشور تثبیت شد.

امروزه یونان کشوری توسعه یافته است که اقتصاد آن بر پایه خدمات (حدود ۸۰ درصد) استوار است و مهمترین صنایع آن عبارتند از گردشگری و کشتیرانی.

در سال ۲۰۱۸ یونان با جذب بیش از ۳۰ میلیون توریست خارجی، هفتمین مقصد گردشگران خارجی در اروپا بوده است. ناوگان کشتیرانی یونان که ۱۵ درصد از تناژ مرده جهان را در اختیار دارد بزرگترین ناوگان کشتیرانی در دنیا محسوب می شود و رشد روزافزون حمل دریایی میان یونان و آسیا موجبات رونق این صنعت را فراهم کرده است.

❖ واحد پول

در سال ۲۰۰۱ یونان با پذیرش واحد پولی یورو، درآخمای یونان را از گردش پولی کشور خارج کرد. اسکناس های ۵، ۱۰، ۲۰، ۵۰، ۱۰۰، ۲۰۰ و ۵۰۰ یورویی در چرخه پولی کشور مورد استفاده قرار می گیرند. سکه های ۱، ۲، ۵، ۱۰، ۲۰ و ۵۰ سنتی به همراه ۱ و ۲ یورویی نیز همچون دیگر کشورهای عضو پیمان پولی اروپا در این کشور ضرب شده اند.

البته استفاده از اسکناس های ۵۰۰ یورویی در جرایم مرتبط با پولشویی باعث شده است که چاپ آن از سال ۲۰۱۴ متوقف شده و از سال ۲۰۱۹ کمتر مورد استفاده قرار گیرد.

❖ شاخص های اقتصادی

شاخص های مهم اقتصادی یونان ۲۰۱۹	
تولید ناخالص داخلی (GDP) قدرت خرید	۳۲۴/۱۲۸ میلیارد دلار
تولید ناخالص داخلی (GDP) اسمی	۲۱۴/۰۱۲ میلیارد دلار
نرخ رشد GDP (درصد)	۱/۹
درآمد سرانه (PPP) قدرت خرید	\$ ۳۰۲۵۲
سهم بخشهای مختلف در GDP :	<ul style="list-style-type: none"> ✓ کشاورزی - ۴/۱٪ ✓ صنعت - ۱۶/۹٪ ✓ خدمات - ۷۹/۱٪
مهمترین منابع طبیعی	لیگنیت، نفت، سنگ آهن، بوکسیت، سرب، روی، نیکل، منیزیت، سنگ مرمر، نمک، نیروی برق آبی
مهمترین محصولات کشاورزی	گندم، ذرت، جو، نیشکر، زیتون، گوجه فرنگی، شراب، توتون، سیب زمینی، گوساله، محصولات لبنی
صنایع	گردشگری، فراوری مواد غذایی، تولید سیگار، نساجی، مواد شیمیایی، محصولات فلزی، معدن، نفت
نرخ رشد صنعت (درصد)	۳/۵
نیروی کار (میلیون نفر)	۴/۶۵۶
درصد اشتغال در بخش های مختلف:	<ul style="list-style-type: none"> ✓ کشاورزی - ۱۲/۶٪ ✓ صنعت - ۱۵٪ ✓ خدمات - ۷۲/۴٪
نرخ بیکاری (درصد)	۱۶/۳
جمعیت زیر خط فقر (درصد)	۳۱/۸
بودجه سالانه دولت (میلیارد دلار) :	<ul style="list-style-type: none"> درآمدها ۹۷/۹۹ هزینه ها ۹۶/۳۵
بدهی های عمومی	۱۸۱/۸ درصد تولید ناخالص داخلی
نرخ تورم (درصد)	۰/۶٪
میزان صادرات به جهان	۳۷/۸۱۴ میلیارد دلار
شرکای عمده تجاری در زمینه صادرات	ایتالیا ۱۰/۶٪، آلمان ۷/۱٪، ترکیه ۶/۸٪، قبرس ۶/۵٪، بلغارستان ۴/۹٪، لبنان ۴/۳٪
مهمترین اقلام صادراتی به جهان	مواد غذایی و نوشیدنی، کالاهای مصرفی، فرآورده های نفتی، مواد شیمیایی، پوشاک
میزان واردات از جهان	۶۲/۱۵۶ میلیارد دلار

شرکای عمده تجاری در زمینه واردات	آلمان ۱۰/۴٪، ایتالیا ۸/۲٪، روسیه ۶/۸٪، عراق ۶/۳٪، کره جنوبی ۶/۱٪، چین ۵/۴٪، هلند ۵/۳٪، فرانسه ۴/۳٪
مهمترین اقلام وارداتی از جهان	ماشین آلات، وسایل حمل و نقل، سوخت، مواد شیمیایی
ذخایر ارز و طلا	۷/۸۰۷ میلیارد دلار
بدهی خارجی	۵۰۶/۶ میلیارد دلار
ذخایر نفت خام	۱۰ میلیون بشکه
میزان صادرات نفت خام	۳۲۲۲ بشکه/روز
میزان واردات نفت خام	۴۸۴۳۰۰ بشکه/روز
ذخایر گاز طبیعی	۹۹۱/۱ میلیون مترمکعب
میزان صادرات گاز طبیعی	۰
میزان واردات گاز طبیعی	۴/۹۸۴ میلیارد مترمکعب

❖ کشاورزی

یونان یکی از مهمترین تولیدکنندگان محصولات غذایی در اتحادیه اروپاست. کشاورزی حدود ۴ درصد از تولید ناخالص داخلی یونان را در بر گرفته است (حدود ۱۵ میلیارد یورو) و حدود ۱۲ درصد نیروی کار کشور در این بخش مشغول به کار هستند. یونان یکی از ذینفعان اصلی سیاست های مشترک کشاورزی اتحادیه اروپا می باشد و از زمان الحاق به جامعه اروپا، زیر ساخت های کشاورزی خود را بخوبی توسعه داده است.

یونان با تولید سالانه ۱۸۵ هزار تن پنبه دوازدهمین تولیدکننده دنیا و اولین تولیدکننده در اتحادیه اروپا به شمار می رود. با تولید سالانه ۹۵۰۰ تن پسته، ششمین تولید کننده در جهان و اولین تولیدکننده در اتحادیه اروپا می باشد. بر اساس میزان تولید زیتون (۲/۳ میلیون تن در سال) و هندوانه (۵۵۰ هزار تن) در جایگاه دوم اتحادیه قرار دارد. سومین کشور اتحادیه اروپا در تولید انجیر (۴۵۰۰ تن)، بادام (۲۹ هزار تن) و برنج (۲۳۰ هزار تن در سال) می باشد و چهارمین کشور این منطقه در تولید گوجه فرنگی (یک میلیون تن) و تنباکو (۲۹ هزار تن) قلمداد می شود.

کشاورزی ارگانیک تنها مابین سالهای ۲۰۰۰ تا ۲۰۰۷، ۸۸۵ درصد رشد داشته است و به این ترتیب بالاترین نرخ رشد را در سراسر منطقه اتحادیه از آن خود کرده است.

با این وجود بیش از ۷۰ درصد زمین های کشور یا خاک حاصل خیز ندارند و یا پوشیده از جنگل هستند و قابل کشت نمی باشند. کشاورزی بیشتر در اراضی مناطق تسالی، مقدونیه و تراس رواج دارد که به کشت ذرت، گندم، جو، پنبه و تنباکو می پردازند.

موانع اصلی رشد کشاورزی در این کشور میزان کم بارش، قطعات کوچک اراضی کشاورزی و کوچ جمعیتی از روستانشینی به شهرنشینی دانسته می شود.

کشاورزی یونان کاملاً تحت حمایت سیاستهای مشترک کشاورزی اتحادیه اروپا بوده است اما از سال ۲۰۲۰ اتحادیه اروپا در نظر دارد از حمایت های مالی خود از این کشور بکاهد.

زیتون

گفته می شود زیتون اولین بار از ایران باستان و منطقه بین النهرین به دیگر مناطق دنیا رفته است. دانشمندان معتقدند زیتون از سه هزار سال پیش از میلاد مسیح در یونان کشت می شده است و حتی روغن زیتون در دوره مینوسی ها^{۱۹} یکی از مهمترین اقلام صادراتی بوده است. باستان شناسان دریافته اند که میسنی ها^{۲۰} کشتی هایی حامل روغن زیتون را همراه با نهال هایی از زیتون به دربار آخناتون فرعون مصر هدیه کرده اند. این شاخه های زیتون نزد مصریان از ارزش های معنوی برخوردار بوده و در مومیایی توتنخآمن استفاده شده است. گویا زیتون و روغن آن علاوه بر استفاده خوراکی بعنوان مشک و عطر نیز مورد استفاده قرار می گرفته است. یونانیان باستان بدن خود را با این روغن می آراسته اند. روغن زیتون شعله جاویدان مشعل المپیک را زنده نگاه می داشت و قهرمانان این بازی ها تاجی از شاخه های زیتون بر سر می گذاشتند. در گذشته زیتون نشانی از صلح، ثروت و وفور بود.

^{۱۹} تمدن مینوسی نخستین تمدن بزرگ اژه ای بود که در جزیره کرت یونان به شکوفایی رسید. مربوط به عصر مفرغ اروپا ۳۶۵۰ تا ۱۴۵۰ پیش از میلاد
^{۲۰} تمدنی که پس از مینوسی ها از پایه های تمدن یونانی بودند. مربوط به عصر مفرغ اروپا ۱۶۰۰ تا ۱۱۰۰ پیش از میلاد

امروزه یونان دومین تولید کننده زیتون در دنیاست که سالانه بیش از ۲/۳ میلیون تن زیتون برداشت می کند. اولین کشور تولید کننده زیتون اسپانیا با تولید سالانه ۶/۵ میلیون تن زیتون است. بیشتر زیتون های یونان از نوع زیتون کرونایکی است. این زیتون جزء ارقامی است که مناسب آب و هوای گرم و معتدل بوده و در مناطق سردسیر بازدهی مناسبی ندارد. این زیتون در برابر کم آبی و شوری خاک نیز مقاومت مناسبی دارد. یونان از نظر تولید روغن زیتون با تولید سالانه ۲۲۵ هزار تن پس از اسپانیا و ایتالیا در جایگاه سوم قرار گرفته است. با این وجود سرانه مصرف روغن زیتون در یونان بیش از تمامی کشورهای جهان است. یونان در سال ۲۰۱۹ با صادرات روغن زیتون به ارزش ۳۹۲ میلیون دلار پس از اسپانیا، ایتالیا و پرتغال در جایگاه چهارمین صادرکننده روغن زیتون قرار گرفت.

پسته یونان

کشت پسته تقریباً از سال ۱۸۶۰ میلادی در جزیره ایجائینا^{۲۱} آغاز شد. کم کم رواج پیدا کرده و بتدریج به دیگر مناطق یونان از جمله آتن نیز راه پیدا کرده است. احتمال می رود اولین بار نهال پسته را از سوریه به یونان برده باشند. امروزه پسته ایجائینا بخاطر نوع و کیفیت خاص خود در اروپا شناخته شده است. پسته یونانی که از خانواده پسته های گرد است به نام Koilarati است. اغلب مزارع پسته در غرب جزیره ایجائینا واقع شده اند.

فصل برداشت از ماه آگوست شروع می شود و تا سپتامبر ادامه پیدا می کند. خاک و آب و هوای این جزیره شرایط مساعدی را برای کشت این گیاه فراهم آورده است و پسته ایجائینا از عطر و طعم خاصی برخوردار است. سالانه ۶۰۰ تا ۸۰۰ تن پسته از مزارع این جزیره برداشت می شود. یونان در مجموع با برداشت ۹۵۰۰ تن پسته در سال، اولین رتبه را در اروپا و رتبه ششم را در جهان در اختیار دارد.

²¹ Aegina

گفته می‌شود پسته از هفت هزار سال قبل از میلاد مسیح در ایران کشت می‌شده است. در حال حاضر ایران اولین تولیدکننده پسته در جهان است که نیمی از پسته دنیا را تامین می‌کند. ایالات متحده امریکا، ترکیه، چین و سوریه در رتبه های بعدی قرار گرفته اند.

زعفران یونان

کروکوس^{۲۲} شهر کوچکی است که در پنج کیلومتری جنوب شهر کوزانی^{۲۳} در منطقه مقدونیه غربی واقع شده است. بر اساس آخرین سرشماری در سال ۲۰۱۱ کمتر از ۳ هزار نفر جمعیت داشته است. کلمه کروکوس در زبان یونانی به معنای زعفران است و این شهر به خاطر کیفیت زعفران خود در دنیا شناخته شده است.

اگرچه مینوسی ها و بالاخص اهالی جزیره کرت در عصر مفرغ در کشت زعفران متبحر بودند، اما بتدریج کشت این گیاه در این سرزمین منسوخ شد تا آنکه در قرن هفدهم، بازرگانان یونانی این گیاه را با خود از اتریش به منطقه کوزانی آوردند. هم اکنون ۴۰ روستا در این منطقه مشغول کشت زعفران اعلا هستند. تولید سالیانه بسته به وضعیت آب و هوایی بین ۶ تا ۱۲ تن زعفران خالص سرخ متغیر است. بخش اعظم این تولیدات دارای گواهینامه اورگانیک بوده و عطر و رنگ ویژه ای دارند. زعفران در هیچ منطقه دیگری از یونان کشت نمی‌شود و شاخص قدرت رنگ زعفران سرخ یونانی برابر با ۲۳۰ واحد است.

²² Krokos

²³ Kozani

❖ صنعت

بخش صنعت بین سال های ۲۰۰۵ تا ۲۰۱۱ رشد قابل توجهی در یونان تجربه کرد تا حدی که با میانگین رشد ۶ درصدی بالاتر از متوسط اتحادیه اروپا قرار گرفت. البته این رشد بین سالهای ۲۰۰۹ تا ۲۰۱۱ لطمه های زیادی از بحران مالی یونان دید و بطور کلی میزان تولیدات صنعتی ۱۳/۴ درصد افت نشان داد. یونان با تولید سالانه ۹۲۰ هزار تن سنگ مرمر در جایگاه سوم اتحادیه اروپا پس از ایتالیا و اسپانیا قرار دارد. بر اساس آمار ۲۰۱۸، یونان ۱۰ درصد صادرات سنگ مرمر دنیا را در اختیار گرفته است. مهمترین صنایع کشور بر اساس ارزش به ترتیب عبارتند از: ۱. سیمان ۲. دارو ۳. نوشیدنی ۴. کارخانجات نورد ۵. پنیر سازی ۶. بتن آماده ۷. آبجوسازی ۸. شیر و خامه ۹. کارخانجات سیگار ۱۰. مواد غذایی کشتی سازی و تعمیر و نگهداری کشتی از دیگر صنایع مهم کشور است. در بندر پیرائوس شش کارخانه کشتی سازی واقع شده که همگی جزء بزرگترین کارخانجات کشتی سازی اروپا به شمار می روند. در سال های اخیر یونان به بزرگترین سازنده کشتی های تفریحی تبدیل شده است.

کارخانه آلومینیم یونان^{۲۴} در سال ۱۹۶۰ توسط یک هولدینگ فرانسوی در آتن تاسیس شد و از سال ۱۹۷۳ سهام آن وارد بورس آتن شد. معدن آلومینیم آن نیز در شمال خلیج کورینس واقع شده است. این کارخانه سالانه حدود ۸۰۰ هزار تن آلومینا و ۱۶۵ هزار تن آلومینیم تولید می

کند. بیش از ۱۵۰۰ نفر در این کارخانه مشغول به کار هستند.

❖ معدن

سابقه استخراج معادن در یونان را شاید بتوان به ۱۰۰۰ سال قبل از میلاد مسیح مربوط دانست. با این وجود در حال حاضر بخش معدن سهم کوچکی از اقتصاد کشور را به خود اختصاص می دهد. امروزه منابع اصلی معادن در یونان شامل سنگ آهن، لیگنیت، سرب، روی، بوکسیت و منیزیت می باشند. یونان دومین تولید کننده پرلایت در دنیاست. حدود ۱ درصد بوکسیت دنیا را تولید میکند و سومین تولید کننده بنتونیت در دنیا محسوب می شود.

معادن طلای یونان

در سالهای اخیر بیشترین فعالیت ها در این کشور بر توسعه معادن طلا تمرکز داشته است که بطور کلی در ید شرکت کانادایی الدورادو^{۲۵} است.

۱. معدن طلای Olympias

از این معدن زیرزمینی که در یونان شمالی واقع است، طلا، نقره، سرب و روی بدست می آید. در حال حاضر ۷۵۰ نفر در این معدن مشغول به کار هستند.

برآورد می شود در سال ۲۰۲۰، ۵۰ تا ۶۰ هزار اونس طلا، حدود ۱ میلیون اونس نقره، ده هزار تن سرب و ۱۲ هزار تن روی از این معدن استخراج شود.

سه فاز توسعه برای این معدن در نظر گرفته شده که در حال حاضر فاز دوم در حال اجراست.

۲. معدن طلای Skouries

از این معدن که در شبه جزیره هالکیدیکی در یونان شمالی واقع شده، دارای ذخایر طلا و مس می باشد.

²⁵ Eldorado Gold Corporation

از سال ۲۰۱۸ عملیات بازسازی معدن در دست اجرا می باشد. تخمین زده شده که این عملیات در سال ۲۰۲۰ بالغ بر ۱۵ میلیون دلار هزینه در بر داشته باشد. پیش بینی می شود سالانه ۱۴۰ هزار اونس طلا از این معدن استخراج شود.

۳. معدن طلای Perama Hill

این معدن روباز طلا و نقره در منطقه تراس واقع می باشد و از سال ۲۰۱۶ در دست بازسازی است. پیش بینی می شود سالانه ۱۰۶ هزار اونس طلا و ۹۸ هزار اونس نقره از این معدن استخراج شود.

❖ حمل و نقل

از سال ۱۹۸۰ تحولات عظیمی در شبکه حمل و نقل ریلی و شهری یونان ایجاد شده است. پل ریو انتیریو^{۲۶} بر روی خلیج کورینس، بطول ۲۸۸۰ متر طولانی ترین پل معلق کابلی در سراسر اروپاست که در سال ۲۰۰۴ افتتاح شد.

یکی از مهمترین پروژه های حمل و نقل شهری در

یونان، پروژه متروی تسالونیک است که قرار است از نوامبر ۲۰۲۰ افتتاح شود. این پروژه شامل دو خط و ۳۴ ایستگاه می باشد که توسط یک کنسرسیوم ایتالیایی - یونانی در حال انجام است.

دو خط هوایی اصلی یونان Olympic Air و Aegean Airlines با استفاده از ۸۲ فرودگاه داخلی اغلب جزایر کشور را به سرزمین اصلی متصل کرده اند.

استفاده از خطوط ریلی به اندازه دیگر کشورهای اروپایی در یونان رایج نیست. البته یک خط ریلی آتن را به تسالونیک متصل می کند. خطوط ریلی بین المللی نیز یونان را به دیگر کشورهای اروپایی، کشورهای بالکان و ترکیه متصل کرده است.

²⁶ Rio Antirrio Bridge

کشتیرانی

از دیرباز صنایع کشتیرانی یکی از ستون های اصلی اقتصاد یونان به شمار می رفته و امروزه نیز همچنان یکی مهمترین صنایع کشور محسوب می شود.

دریانوردی بطور سنتی در یونان رواج داشته و گفته می شود کشتی سازی از اولین مشاغل یونانیان بوده است. امروز ارزش این صنعت در یونان نزدیک به ۲۲ میلیارد دلار برآورد می شود و چنانچه صنایع مرتبط با آن را نیز

در نظر بگیریم این رقم به ۲۴ میلیارد دلار می رسد. اکنون ۳۹۲ هزار نفر (۱۴ درصد کل نیروی کار کشور) در این صنعت مشغول به کار هستند.

شرکت بازرگانی دریایی یونان^{۲۷} بزرگترین ناوگان تجاری دنیا را بر اساس تناژ در اختیار دارد. دفاتر مرکزی اغلب شرکت های کشتیرانی یونانی در یکی از شهرهای آتن، لندن و نیویورک مستقر است و معمولاً بصورت خانوادگی و نسل اندر نسل اداره می شود. از دهه ۶۰ میلادی به واسطه سرمایه گذاری های عظیمی که توسط اوناسیس^{۲۸} و نیارخوس^{۲۹}، ثروتمندترین یونانی های آن دهه در این صنعت صورت گرفت، پایه های صنعت کشتیرانی نوین برافراشته شد

²⁷ Greek Merchant Navy

²⁸ Aristotle Onassis

²⁹ Stavros Niarchos

امروزه با یونان با در اختیار داشتن ۱۵ درصد تناژ مرده جهان مقام اول را از این حیث در اختیار دارد و ژاپن در جایگاه دوم قرار گرفته است. علاوه بر این یونان به تنهایی نزدیک به ۴۰ درصد تناژ مرده اتحادیه اروپا را در اختیار دارد.

اما بر اساس تعداد ناوگان، یونان با ۳۶۹۵ کشتی در جایگاه چهارم جهانی قرار می گیرد. چین با ۵۳۱۳، ژاپن با ۳۹۹۱ و آلمان با ۳۸۳۳ کشتی در مکان های اول تا سوم جای گرفته اند.

از حیث نوع کشتی، یونان بیش از ۲۲ درصد تانکر های دنیا و بیش از ۱۶ درصد کشتی های فله دنیا را در اختیار دارد. این صنعت حدود ۶ درصد تولید ناخالص داخلی یونان را شامل می شود و هم اکنون بیش از ۷۵۰ شرکت حمل و نقل دریایی در این کشور مشغول به کار می باشند.

❖ مخابرات

تا دهه ۱۹۸۰، خطوط تلفن بطور انحصاری در اختیار دولت بود و شرکت مخابرات یونان OTE تنها اپراتور کشور تلقی می شد. پس از آن علیرغم برداشتن موانع قانونی و آزاد کردن فعالیت شرکت های خصوصی در این زمینه، این شرکت

همچنان بازار یونان را در اختیار دارد و حتی به یکی از بزرگترین شرکت های مخابراتی در کل اروپای جنوب شرقی تبدیل شده است.

در حال حاضر بیش از ۳۵ هزار کیلومتر فیبر نوری در سراسر کشور گسترده است و حدود ۸۲ درصد جمعیت کشور بطور مداوم از اینترنت پرسرعت استفاده می کنند.

اینترنت 4G در دسترس کاربران است و بیش از ۷۰ درصد یونانیان از آن بهره می برند. بر اساس آخرین گزارش شاخص توسعه یافتگی فناوری اطلاعات و ارتباطات که توسط اتحادیه بین المللی مخابرات وابسته به سازمان ملل متحد منتشر می شود، یونان در رتبه ۳۸ ام قرار گرفته است. جایگاه اول در اختیار ایسلند است و پس از آن کره جنوبی، سوئیس و دانمارک قرار گرفته اند. در این گزارش که ۱۷۶ کشور را مورد بررسی قرار داده، ایران در جایگاه هشتماد و یکم جای گرفته است. در انتهای جدول نیز کشورهای اریتره، آفریقای مرکزی، چاد و گینه بیسائو دیده

می شوند. این شاخص ۱۱ فاکتور را مورد بررسی قرار می دهد که شامل تعداد خطوط تلفن ثابت و همراه، پهنای باند و دسترسی خانوارها به اینترنت است.

اپراتور های موبایل یونان شامل سه شرکت OTE، وودافون Vodafone و ویند WIND هستند که بیش از ۲۰ میلیون خط فعال در سراسر کشور ارائه کرده اند. از سال ۲۰۱۱ تنها ۵ درصد از سهام شرکت OTE در اختیار دولت یونان است و ۴۵ درصد در مالکیت شرکت آلمانی دویچه تلکام ۳۰ می باشد. این شرکت شعبات متعددی نیز در منطقه بالکان دایر کرده است. از جمله در رومانی که سهامدار عمده شرکت Cosmote Romania و در آلبانی با نام Albanian Mobile Communications فعالیت می کند.

میانگین سرعت اینترنت یونان در رده بندی جهانی در رتبه ۵۶ قرار دارد. یونان نسبت به سایر کشورهای بالکان از جمله رومانی، صربستان و بلغارستان در رده های بالاتری قرار دارد.

❖ گردشگری

بخصوص پس از بروز بحران مالی یونان در سال ۲۰۱۰، صنعت گردشگری به یکی از عناصر اصلی اقتصاد یونان تبدیل شده است. البته از دهه ۷۰ میلادی یونان به پشتوانه بهره مندی از فرهنگ و تاریخ غنی، یکی از مقاصد اصلی گردشگران اروپایی بوده است. به همین واسطه در فهرست جهانی میراث فرهنگی یونسکو با ۱۸ مورد از مکانهای تاریخی یونان مواجه هستیم که ثبت این تعداد در میان کشورهای اروپایی و چه بسا در دنیا کم نظیر

است. علاوه بر مکان های تاریخی، جزایر متعدد و خط ساحلی طولانی از مهمترین دلایل جذب گردشگران بوده است.

تعداد گردشگران بازدید کننده از یونان در سال ۲۰۱۸ به رقم ۳۳ میلیون نفر رسید که نسبت به سال ۲۰۱۵ با ۲۴ میلیون نفر رشد چشمگیری داشته است. برآورد می شود که ۲۵٪ تولید ناخالص داخلی کشور از صنعت گردشگری تامین شود. مقاصد اصلی گردشگران خارجی، آتن، جزایر سانتورینی و میکونوس می باشند. در سال های اخیر گردشگری زیارتی و گردشگری سلامت نیز به سرعت در این کشور در حال توسعه هستند. بازدید از صومعه های متئورا^{۳۱} و کوه آتوس^{۳۲} از مهمترین جاذبه های گردشگری برای مسیحیان به شمار می رود.

❖ انرژی

بخش انرژی در یونان توسط شرکت ملی برق یونان^{۳۳} مدیریت می شود که بزرگترین شرکت یونانی در این بخش است و بخش اعظم آن تحت مالکیت دولت است. این شرکت در سال ۱۹۵۰ تاسیس شده و حدود ۱۷ هزار پرسنل دارد. این شرکت بیش از ۷۵ درصد کل برق یونان را تامین می کند. حدود نیمی از تامین برق از طریق استفاده از لیگنیت صورت می گیرد. ۱۲ درصد آن از طریق نیروگاههای برق آبی است و ۲۰ درصد با استفاده از منبع گاز طبیعی می باشد.

براساس داده های منتشر شده یورواستات، در سال ۲۰۱۸ یونان از نظر سهم خود در منابع انرژی تجدید پذیر، بسیار بالاتر از قدرتهای اصلی اروپا همچون آلمان، فرانسه، انگلستان، هلند و سایر کشورهای مهم عضو اتحادیه قرار گرفته است.

³¹ Meteora

³² Mount Athos

³³ Public Power Corporation (DEI)

یونان یکی از دوازده کشور عضو اتحادیه است که در حال حاضر سهمی برابر یا بالاتر از اهداف الزام آور ملی ۲۰۲۰ را کسب کرده اند. به این معنی که ۱۸ درصد از کل انرژی مورد نیاز خود را از منابع انرژی تجدید پذیر، از جمله انرژی خورشیدی و بادی بدست آورده است.

هر کشور عضو اتحادیه در مورد تولید منابع تجدیدپذیر، هدف "اروپا ۲۰۲۰" را برای خود در نظر دارد. هر هدف ملی نیز باتوجه به نقاط شروع متفاوت کشورهای اتحادیه، منابع انرژی تجدیدپذیر بالقوه و عملکرد اقتصادی آن ها ترسیم شده است.

دولت محافظه کار یونان متعهد شده است که طی هشت سال آینده این کشور به طور کامل معادن سنتی زغال سنگ لیگنیت که برای تولید نیروی برق استفاده می شوند را رها کرده و قاطعانه تر به سوی اشکال پاک تر انرژی حرکت کند. معدن مگالپولی یکی از بزرگترین معادن لیگنیت و ذغال سنگ دنیاست که متعلق به شرکت ملی برق یونان است.

یونان فاقد نیروگاه اتمی فعال است با این وجود آکادمی آتن پیشنهاد کرده است که تحقیقات در این زمینه آغاز شود.

ذخایر قطعی نفت خام یونان ۱۰ میلیون بشکه برآورد می شود. شرکت هلنیک پترولیوم^{۳۴} بزرگترین شرکت نفتی این کشور و یکی از بزرگترین شرکت های نفتی حوزه بالکان می باشد که مالکیت آن در اختیار دولت است. پالایشگاههای نفتی یونان از کشورهای عربستان سعودی، عراق، ایران، لیبی و روسیه نفت خود را تامین می کنند. این شرکت بیش از ۱۷۰۰ جایگاه سوخت در داخل یونان و حدود ۳۰۰ جایگاه در کشورهای صربستان، بلغارستان، قبرس، مونته نگرو و مقدونیه شمالی دارد. بیش از ۵۰ درصد سهم بازار فرآورده های پتروشیمی نیز در اختیار همین شرکت است که تولیداتی از قبیل پلاستیک، پی وی سی، پلی پروپیلن و مواد شیمیایی غیرآلی دارد. دومین شرکت نفتی یونان، موتور اوپل هلاس است که در اختیار بخش خصوصی و متعلق به خانواده واردینوجیانیس است. دولت از سال ۲۰۱۱ حفاری و استخراج نفت در سه حوزه نفتی را آغاز کرده است. مناقشات میان ترکیه و یونان در دریای اژه مانع اصلی استخراج نفت در این منطقه بوده است. کشورهای نروژ و ایالات متحده آمریکا پیش از

³⁴ Hellenic Petroleum

این بارها آمادگی خود را در مشارکت در طرح های نفتی یونان ابراز نموده اند. در چارچوب کوریدور گاز جنوب، قرار بود گاز آذربایجان از طریق ترکیه و یونان به ایتالیا برسد. خط لوله ترکیه-یونان در سال ۲۰۰۷ به اتمام رسید اما با توجه به طرح موضوع خط لوله ترانس آدریانیک، اتصال به ایتالیا هیچگاه انجام نشد. در حال حاضر پروژه های متعددی توسط یونان در این حوزه و با همکاری دیگر کشورها در دست انجام است.

❖ مناطق آزاد تجاری

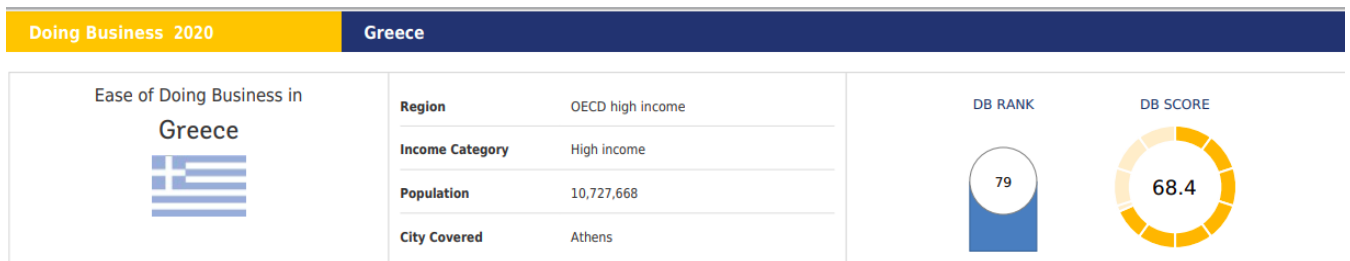
یونان دارای سه منطقه آزاد تجاری است که در پیرائوس، تسالونیک و هراکلیون واقع شده اند. امکان واردات کالاهای خارجی به این مناطق بدون پرداخت عوارض گمرکی میسر است. چنانچه کالا پس از ورود به این مناطق ترانس شیب شده یا صادرات مجدد صورت گیرد، نیز همچنان معاف از پرداخت عوارض خواهد بود. امروزه کشورهای مثل چین از این بندرگاهها بعنوان مراکزی جهت بسته بندی مجدد، لیبلینگ و سورتینگ جهت صادرات کالاهایشان به دیگر کشورهای اتحادیه اروپا یا حوزه بالکان استفاده می کنند.

فصل سوم : روابط خارجی

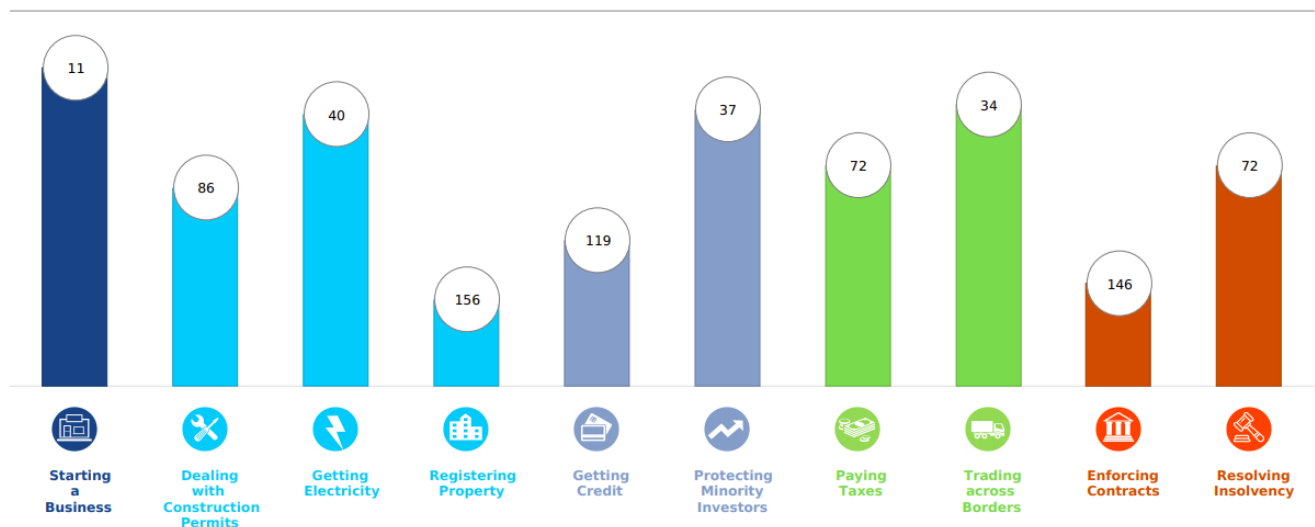
❖ سیاست های تجاری

سیاست های تجاری یونان کاملاً معطوف به سیاست های تجاری اتحادیه اروپاست. این کشور بر اهمیت و تأثیر سازمان های منطقه ای در توسعه اقتصادی کشور واقف است. بر همین اساس عضویت در اتحادیه اروپا محور فعالیت های تجاری کشور است. یونان در قالب این پیمان با شرکای تجاری خود ارتباط برقرار نموده و ملزم به تبعیت از موافقتنامه های تجارت آزاد و تعرفه ترجیحی امضا شده میان اتحادیه اروپا و کشورهای ثالث است.

بر اساس بررسی های بانک جهانی در سال ۲۰۲۰، یونان در زمینه سهولت تجارت در میان ۱۹۰ کشور در رتبه ۷۹ قرار گرفته است. بر همین اساس از لحاظ سهولت راه اندازی کسب و کار یونان در جایگاه یازدهم است

Rankings on Doing Business topics - Greece

سرمایه گذاری خارجی

پس از سقوط کمونیسیم در اروپای شرقی، یونان سرمایه گذاری های هنگفتی در کشورهای منطقه بالکان انجام داده است. مابین سال های ۱۹۹۷ تا ۲۰۰۹، ۱۲/۱ درصد سرمایه گذاری مستقیم خارجی در مقدونیه شمالی از طرف یونان انجام شده است. تنها در سال ۲۰۰۹ یونان ۳۸۰ میلیون یورو در این کشور سرمایه گذاری کرد که بخش اعظم آن مربوط به سرمایه گذاری های شرکت نفت هلنیک^{۳۵} بوده است.

از سال ۲۰۰۵ تا ۲۰۰۷ نیز یونان ۱/۳۸ میلیارد یورو در بلغارستان سرمایه گذاری کرده است. بسیاری از شرکت های معظم بلغاری مثل پست بانک و بانک یونایتد بلغارستان متعلق به موسسات مالی یونانی هستند.

هم اکنون بیش از ۲۵۰ شرکت یونانی در صربستان مشغول به فعالیت هستند که بالغ بر ۲ میلیارد یورو در آنجا سرمایه گذاری کرده اند. داده های مرکز آمار رومانی نیز نشان می دهد یونان بیش از ۴ میلیارد یورو از سال ۲۰۱۶ به این سو در آن کشور سرمایه گذاری کرده است. ۲۵ درصد سرمایه گذاری خارجی انجام شده در آلبانی نیز از طرف یونان بوده است.

❖ وضعیت ریسک

ریسک سیاسی یعنی این احتمال که نیروهای سیاسی در یک جامعه معین ممکن است بر سودآوری یا کوشش شرکت های چند ملیتی و سرمایه گذاران خارجی برای رسیدن به اهداف خویش کارشکنی کنند و بر آنها اثر منفی بگذارند.

Greece: risk assessment

	Sovereign risk	Currency risk	Banking sector risk	Political risk	Economic structure risk	Country risk
January 2020	B	A	BB	B	CCC	BB

بنابراین در هر کشوری که از دیدگاه سرمایه‌گذاران مقدار ریسک بالاتر از اندازه قابل قبول باشد، هیچ ترند مالی برای جلب سرمایه موفق نخواهد شد. در واقع، فراهم کردن شرایط مطلوب و امن برای سرمایه‌گذاری، از بخشودگی مالیاتی، یا واگذاری زمین برای ایجاد کارخانه و حتی ایجاد مناطق آزاد با اهمیت‌تر است.

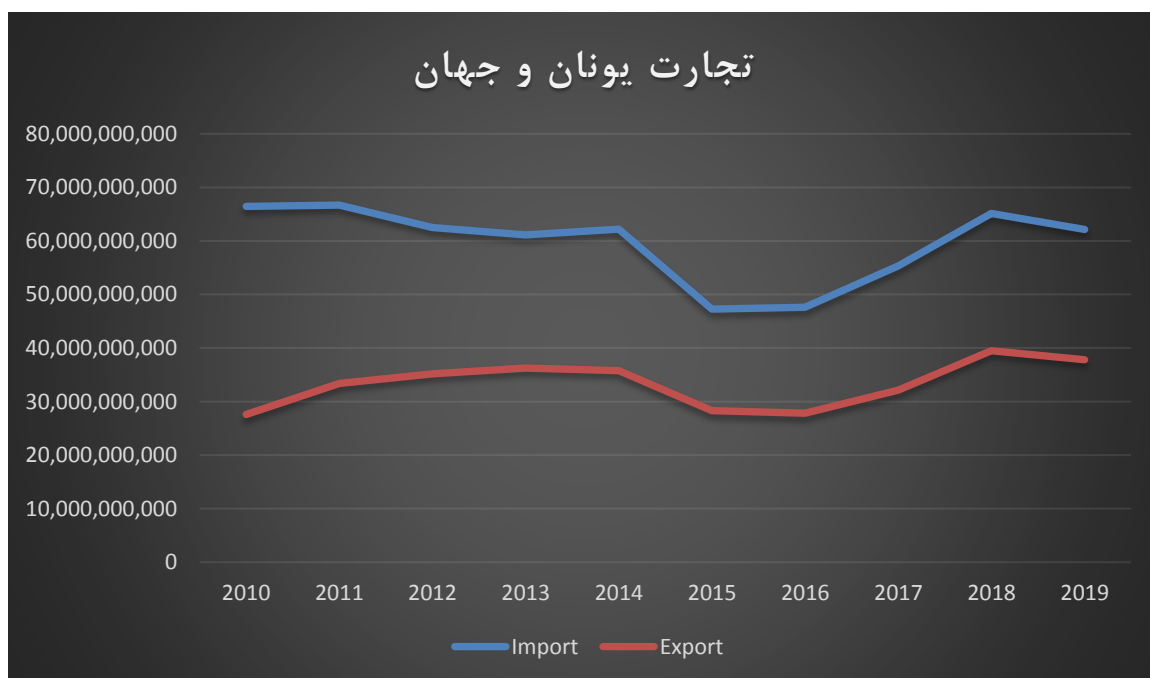
❖ روابط تجاری یونان با جهان

اهم صادرات یونان به جهان ۲۰۱۹			
ردیف	کد HS	نام کالا	ارزش به هزار دلار
۱	۲۷۱۰	روغن های نفتی، غیرخام	۱۱,۰۱۳,۷۸۵
۲	۳۰۰۴	دارو	۲,۰۶۵,۷۷۳
۳	۹۹۹۹	اقلام متفرقه	۱,۰۶۶,۴۲۳
۴	۸۴۷۱	ماشین های داده پردازي	۷۵۶,۱۷۹
۵	۷۶۰۶	صفحه، ورق و نوار آلومینیم	۷۱۵,۵۹۰
۶	۵۲۰۱	پنبه	۵۸۸,۶۸۸
۷	۰۳۰۲	ماهی	۵۸۲,۴۱۵
۸	۲۰۰۵	سبزیجات	۵۶۱,۵۱۹
۹	۰۴۰۶	پنیر و کشک	۵۲۱,۸۱۹
۱۰	۷۴۱۱	لوله های مسی	۵۱۴,۴۲۴
		جمع کل	۳۷,۸۱۴,۹۱۴

اهم واردات یونان از جهان ۲۰۱۹

ردیف	کد HS	نام کالا	ارزش به هزار دلار
۱	۲۷۰۹	روغن های نفتی، خام	۱۰,۴۸۲,۷۶۵
۲	۲۷۱۰	روغن های نفتی، غیر خام	۳,۹۲۵,۸۵۲
۳	۳۰۰۴	دارو	۲,۱۶۰,۸۶۹
۴	۹۹۹۹	اقلام متفرقه	۲,۰۱۷,۶۶۳
۵	۸۷۰۳	اتومبیل های سواری	۱,۷۳۹,۵۱۵
۶	۲۷۱۱	گازهای نفتی و هیدروکربورهای گازی شکل	۱,۵۸۲,۶۵۴
۷	۸۴۷۱	ماشین های داده پرداز	۹۸۲,۰۷۸
۸	۸۵۱۷	دستگاه های تلفن	۸۲۰,۸۵۹
۹	۳۰۰۲	خون انسان و حیوان	۷۳۸,۲۰۴
۱۰	۲۹۳۳	ترکیبات هتروسیکلیک	۷۰۴,۹۷۷
		جمع کل	۶۲,۱۵۶,۸۸۸

نمودار ده ساله تجارت یونان با جهان

❖ روابط خارجی

از زمان شروع بروز بحران مالی در سال ۲۰۰۸ تراز تجاری یونان به شدت نزول کرد. در سال ۲۰۱۹ صادرات یونان ۱/۱ درصد و واردات کشور ۲/۷ درصد افزایش داشته است.

یونان در عرصه بین المللی با دو موضوع

جدی مواجه است. اول چالش با ترکیه در مور حق حاکمیت یونان بر دریای اژه و حریم هوایی آن و دوم اختلافات در قبرس از جمله اشغال قبرس شمالی توسط ارتش ترکیه.

یونان به واسطه قرارگیری در چهار راه بین المللی و نقطه اتصال اروپا، آسیا، خاورمیانه و آفریقا از اهمیت ژئواستراتژیک برخوردار است و از این موضوع جهت توسعه سیاست های منطقه ای خود استفاده کرده است تا صلح و ثبات را به منطقه بالکان و مدیترانه ببخشد لذا در روابط بین الملل بعنوان یک میانه قدرت تلقی می شود. مهمترین متحدین یونان، کشورهای ایالات متحده آمریکا، بریتانیا، فرانسه، ایتالیا، بلغارستان و آلبانی هستند. علاوه بر این یونان روابط نزدیکی با دولت های قبرس، روسیه، صربستان، ارمنستان و اسرائیل دارد. از طرفی یونان بدنبال توسعه روابط خود با مصر و بطور کلی کشورهای عربی است همانطور که همواره نگاهی به گسترش روابط با چین، کشورهای حوزه قفقاز، هند و ژاپن دارد. یونان بازیگر اصلی منطقه مدیترانه است و پروژه مثلث انرژی^{۳۶} را با قبرس و اسرائیل پیش می برد. این پروژه در نظر دارد گاز سواحل اسرائیل را به اروپا صادر نماید. یونان همچنین بزرگترین اقتصاد منطقه بالکان و بزرگترین سرمایه گذار در این منطقه به شمار می رود.

³⁶ Energy Triangle Plan

این کشور عضو سازمان های بین المللی متعددی است که از مهمترین آنها می توان به عضویت در شورای اروپا، اتحادیه اروپا، پیمان ناتو، اتحادیه مدیترانه و پیمان شنکن اشاره کرد.
در ادامه به بررسی روابط دوجانبه یونان و مهمترین متحدینش به ترتیب حروف الفبا می پردازیم.

آذربایجان

روابط دیپلماتیک دو کشور از سال ۱۹۹۲ شکل گرفته است. در سال ۲۰۰۷ دو کشور یک موافقتنامه همکاری در زمینه نفت و گاز به امضا رساندند. یونان از پیوستن آذربایجان به اتحادیه اروپا حمایت می کند و اولین کشور اروپایی است که موضوع واردات گاز از آذربایجان را مطرح کرده است. در سال های اخیر بر تعداد گردشگران آذری که به یونان سفر کرده اند به شدت افزوده شده است.

مهمترین پروژه ای که میان دو کشور در دست اجرا می باشد خط لوله ترانس آدریاتیک^{۳۷} است که یک خط لوله انتقال گاز طبیعی به طول ۸۷۸ کیلومتر می باشد. این خط از میدان گازی شاه دنیز در آذربایجان آغاز شده و پس از عبور از یونان و آلبانی به ایتالیا می رسد. این پروژه از سال ۲۰۱۶ آغاز شده است و قرار است در سال ۲۰۲۰ به پایان برسد. ارزش این پروژه ۴٫۵ میلیارد یورو برآورد شده است و شرکای آن عبارتند از: بی پی بریتانیا^{۳۸} (۲۰ درصد)، شرکت نفت آذربایجان^{۳۹} (۲۰ درصد)، اسنام ایتالیا^{۴۰} (۲۰ درصد)، فلوکسیس بلژیک^{۴۱} (۱۹ درصد)، اناگاس اسپانیا^{۴۲} (۱۶ درصد)، آکسیپو سوئیس^{۴۳} (۵ درصد).

شرکت نفت آذربایجان از سال ۲۰۱۳ بدنبال خرید ۶۶ درصد از سهام شرکت اپراتور سیستم انتقال گاز یونان^{۴۴} بود و مزایده را به ارزش ۴۰۰ میلیون یورو برنده شد اما با مشکلاتی مواجه شد و مزایده بار دیگر در سال ۲۰۱۷ مجددا

³⁷ Trans Adriatic Pipeline (TAP)

³⁸ BP (British Petroleum)

³⁹ SOCAR (State Oil Company of Azerbaijan Republic)

⁴⁰ Snam

⁴¹ Fluxys

⁴² Enagás

⁴³ Axpo

⁴⁴ DESFA (Hellenic Gas Transmission System Operator)

برگزار گردید. در نهایت این سهام به مبلغ ۵۳۵ میلیون یورو به کنسرسیومی متشکل از شرکت های اسنام، اناس و فلوکسیس واگذار شد. ۳۴ درصد باقیمانده سهام این شرکت نیز همچنان در اختیار دولت یونان است.

آرژانتین

از اواخر قرن نوزدهم مهاجرت یونانیان به آرژانتین آغاز شد. علاوه بر ۵ هزار یونانی که هم اکنون در آرژانتین زندگی می کنند، ۳۰ هزار آرژانتینی دارای اجداد یونانی هستند که اغلب در بوئنوس آیرس ساکن می باشند.

ارمنستان

یونان از اولین کشورهایی بود که استقلال ارمنستان را در ۲۱ سپتامبر ۱۹۹۱ به رسمیت شناخت. به همین ترتیب یونان در زمره کشورهایی است که نسل کشی ارمنه (در ۱۹۱۵-۱۹۲۳) را رسماً محکوم کرده است و ارمنستان نیز متقابلاً نسل کشی یونانیان (در ۱۹۱۳-۱۹۲۲) را محکوم کرده است. بالاترین مقامات دو کشور بطور متناوب از کشورهای یکدیگر دیدار نموده اند. به واسطه علقه های مشترک مذهبی، روابط فرهنگی و مذهبی نزدیکی بین دو کشور برقرار است. یونان بعد از روسیه، بزرگترین شریک نظامی ارمنستان محسوب می شود و بسیاری از نظامیان ارمنستان در یونان تعلیم دیده اند. این کشور کمک های مستشاری بسیاری به ارمنستان می کند. حدود ۵۰۰۰ یونانی در ارمنستان زندگی می کنند و در حدود ۵۰ هزار ارمنی نیز در یونان مشغول به زندگی هستند.

اروگوئه

اروگوئه یکی از اولین کشورهایی بود که استقلال یونان از عثمانی را به رسمیت شناخت. دو کشور روابط دیپلماتیک خود را بطور رسمی از سال ۱۹۲۸ آغاز کردند. اولین موج مهاجران یونانی در دهه ۱۹۲۰ وارد اروگوئه شد و موج دوم در زمان جنگ داخلی یونان در دهه های ۵۰ و ۶۰ به اروگوئه گسیل شد. انجمن یونانیان مونته ویدئو^{۴۵} از

⁴⁵ La Colectividad Helénica de Montevideo

سال ۱۹۱۶ در پایتخت اروگوئه تشکیل شده است و همچنان به فعالیت های خود در زمینه های فرهنگی و آموزشی ادامه می دهد.

مهمترین کالاهای صادراتی یونان به اروگوئه شامل بیسکوئیت، روغن زیتون و تنباکو است. بیسکوئیت یونانی پاپادوپولوس^{۴۶} در اروگوئه بسیار شناخته شده است. اقلام وارداتی یونان از اروگوئه نیز شامل سویا، مرکبات لیمو) و ماهی است. یک شرکت کشتیرانی یونانی^{۴۷} ۲۵۰ میلیون دلار در اروگوئه سرمایه گذاری نموده است.

اسرائیل

یونان یکی از ۱۳ کشوری بود که در سال ۱۹۴۷ با طرح سازمان ملل برای تشکیل دولت اسرائیل مخالفت کرد و این بواسطه روابط دوستانه ای بود که یونان با کشورهای عربی داشت. اما بعد از آتش بس ۱۹۴۸، موجودیت اسرائیل را به رسمیت شناخت ولی روابط در سطح پایینی شکل گرفت. از سال ۱۹۹۱ روابط دیپلماتیک میان طرفین به سطح سفیر ارتقاء پیدا کرد و موافقتنامه دفاعی میان دو کشور به امضا رسید. با این وجود یونان بطور سنتی از فلسطینیان حمایت کرده است. از سال ۲۰۰۸ روابط نزدیکی در زمینه های نظامی، امنیتی، اقتصادی و فرهنگی میان یونان و اسرائیل شکل گرفت. وخامت روابط میان اسرائیل و ترکیه از سال ۲۰۱۰ یکی از دلایل تقویت روابط اسرائیل با یونان دانسته می شود. نتانیاهو اولین نخست وزیر اسرائیل بود که در این سال به یونان سفر کرد و حمایت یونان در ایجاد محدودیت بر حمل و نقل دریایی در نوار غزه را جلب نمود. تا جایکه شیمون پرز، رئیس جمهور وقت اسرائیل از دولت یونان قدردانی نمود. عوامل مختلفی در نزدیک شدن اسرائیل و یونان موثر دانسته شده از جمله روی کار آمدن اردوغان در ترکیه و کاهش سطح روابط ترکیه با اسرائیل، تمایل یونان به داشتن قدرت بازدارندگی در مقابل ترکیه و از طرفی استحکام روابط میان ایالت متحده آمریکا و یونان از آن جمله اند.

⁴⁶ Papadopoulos

⁴⁷ Tsakos Energy Navigation (TEN)

به این ترتیب روند گرایش یونان به سمت اسرائیل با انجام رزمایش های هوایی مشترک در حوزه نظامی نیز گسترش پیدا کرد. پس از آن در سال ۲۰۱۳ دو کشور رزمایش دریایی مشترکی را با آمریکا اجرا نمودند. در سال ۲۰۱۷ نیز یک رزمایش مشترک همراه با آمریکا، ایتالیا و امارات متحده عربی برگزار کردند. امروز یونان یکی از سه کشور است که اسرائیل با آن موافقتنامه وضعیت نیروها (SOFA) امضا کرده است. دو کشور دیگر، قبرس و آمریکا هستند. بر اساس این موافقتنامه، هر یک از دو کشور می تواند میزبان نیروهای نظامی کشور دیگر در خاک خود باشند.

در پروژه مشترکی که از سال ۲۰۱۰ کلید خورده است، شرکت برق یونان در نظر دارد طولانی ترین کابل برق را در اعماق دریا پیاده سازی کرده و شبکه برق اسرائیل، قبرس و یونان را به هم متصل کند. این پروژه که به نام پروژه اتصال اوراسیا نامیده می شود طولانی ترین شبکه برق دنیا را ایجاد خواهد کرد. این پروژه ۲۰۰۰ مگاواتی که در فاز اول ۲/۵ میلیارد یورو هزینه در برداشته است، پیش بینی می شود تا سال ۲۰۲۳ به بهره برداری برسد. از سال ۲۰۱۵ همکاری سه جانبه دیگری در قالب پروژه مثلث انرژی با قبرس برای انتقال نفت و گاز اسرائیل و قبرس به سرزمین اصلی اروپا در جریان است که خط لوله آن از یونان عبور می کند. عملیات اکتشاف در میدان گازی لویاتان یکی از مهمترین همکاری های سه کشور در بخش انرژی می باشد.

دیگر بخشی که شاهد همکاری های دو کشور بوده است، بخش کشاورزی است. اسرائیل با بهره از متخصصین حوزه آب، برنامه هایی برای تامین آب و اجرای پروژه های آب شیرین کن در جزیره سانتورینی اجرا کرده است. صادرات یونان به اسرائیل در سال ۲۰۱۹، بالغ بر ۵۲۹ میلیون دلار عمدتاً شامل فرآورده های نفتی، کابل، ظروف آلومینیم و لوله مسی بوده است. در همین زمان بیش از ۳۰۷ میلیون دلار کالا شامل فرآورده های نفتی، ضایعات آهن و ماشین آلات از اسرائیل وارد کرده است.

آفریقای جنوبی

حضور یونانیان در آفریقای جنوبی به اوایل قرن بیستم باز می گردد. هم اکنون یونان علاوه بر سفارت در پرتوریا، سه کنسولگری در ژوهانسبورگ، کیپ تاون و دوربان دارد. آفریقای جنوبی نیز علاوه بر سفارتش در آتن، یک

کنسولگری در تسالونیکه دارد. برآورد می شود که حدود ۴۵ هزار یونانی در آفریقای جنوبی زندگی می کنند. دو کشور موافقتنامه های متعدد فرهنگی با یکدیگر به امضا رسانده اند.

افغانستان

اسکندر مقدونی در سال ۳۳۰ پیش از میلاد به افغانستان امروز وارد شد. او اسکندریه آرچوزیا (قندهار کنونی)، اسکندریه آریانا (هرات کنونی)، اسکندریه برآمودریا (آی خانم) و اسکندریه اوپیاننا (غزنی) را بنا نهاده و یا توسعه داده است. کتیبه هایی به زبان یونانی در برخی بناهای کهن در این شهرها از آن دوران به جا مانده است. در سالیان اخیر یونان در حفظ آثار به جا مانده از آن دوره به موزه های افغانستان کمک کرده است و در برخی موارد آثار مورد نظر را خریداری کرده و به موزه آتن انتقال داده است.

افغانستان اولین بار در دسامبر ۲۰۱۷ سفارت خود را در آتن تاسیس نموده است. از سال ۲۰۰۱ تعداد زیادی از پناهندگان افغان به یونان رفته اند و برآورد می شود در حال حاضر حدود ۱۵۰۰۰ افغان در کمپ های پناهندگان در یونان مستقر هستند و حدود ۲ هزار نفر نیز عمدتاً در آتن زندگی می کنند.

آمریکا

یونان و ایالات متحده آمریکا روابط تاریخی، سیاسی و فرهنگی مستحکمی دارند و امروز بعنوان متحد شناخته می شوند. نزدیک به سه میلیون آمریکایی دارای اجداد یونانی هستند که امروزه در عرصه های گوناگون سیاسی و فرهنگی در جامعه آمریکا مشغول به فعالیت هستند و قویترین دیازپورای یونان چه از نظر جمعیت و چه از لحاظ قدرت، محسوب می شوند. موسسه یونان آمریکا^{۴۸}، لابی قدرتمند جامعه یونانی آمریکا در کنگره آمریکا است که روابط نزدیکی نیز با لابی اسرائیل و لابی ارمنی ها دارد.

روابط دیپلماتیک دو کشور از سال ۱۸۳۰ شکل گرفت. طی دوران جنگ جهانی دوم تا زمان جنگ سرد، تعداد زیادی از یونانیان به آمریکا مهاجرت کردند. آمریکا از سال ۱۹۴۶ به این سو، مساعدت های فراوانی را در قالب

⁴⁸ American Hellenic Institute

طرح مارشال و طرحهای دیگر مجموعاً به ارزش ۱۱,۱ میلیارد دلار برای بازسازی اقتصادی و امنیتی به یونان اختصاص داده است. دکترین ترومن که توسط رئیس جمهور وقت آمریکا هری ترومن مطرح شد، معتقد بود که آمریکا می‌بایست به همه کسانی که علیه کمونیسم می‌جنگند کمک مالی و نظامی کند. دولت‌های یونان و ترکیه اولین دولت‌هایی بودند که تحت حمایت دکترین ترومن قرار گرفتند.

در سال ۱۹۶۳ مجسمه ای ۱۲ فوتی از ترومن در آتن برپا شد. این مجسمه یکی از هشت مجسمه ای است که از روسای جمهور آمریکا در خارج از آمریکا وجود دارد. این مجسمه در یونان سمبل امپریالیسم شناخته می‌شود. یکبار در سال ۱۹۸۶ گروه‌های ضد آمریکایی آن را منفجر کردند اما چندی بعد بازسازی شد و دوباره در محل قرار گرفت. امروز جایگاه این مجسمه محل تمام تجمعات ضدآمریکایی در یونان است.

انتقاداتی جدی به سیاست‌های آمریکا در قبال یونان و بطور کلی در خصوص منطقه بالکان در میان گروه‌ها و سیاستمداران یونان وجود دارد. از جمله انتقاداتی که به نقش ایالات متحده در حمایت از دولت کودتای ۱۹۶۷ - ۱۹۷۴ یونان اشاره می‌کنند. حزب پاسوک منتقد جدی این سیاست‌های آمریکا بوده است. در سال ۲۰۰۴ سیاست‌های آمریکا در قبال جمهوری مقدونیه و حمایت از عضویت آن در پیمان ناتو، بیش از پیش به ساخت چهره ای مخدوش از آمریکا نزد افکار عمومی یونان کمک کرد.

امروز دولت‌های دو کشور همکاری‌های گسترده‌ای در بخش‌های بانکی، انرژی، تجارت، فناوری، آکادمیک، امنیتی و دفاعی-نظامی دارند. آمریکا بزرگترین سرمایه‌گذار خارجی در یونان محسوب می‌شود. مهمترین اقلام صادراتی یونان به آمریکا شامل فرآورده‌های نفتی، سیمان، خز، روغن زیتون، سنگ مرمر، پوشاک، فولاد و لوله است. در طرف مقابل اقلام وارداتی یونان از آمریکا بیشتر کالاهای صنعتی، محصولات کشاورزی، کامپیوتر و تجهیزات مخابرات، چوب، دارو و تجهیزات پزشکی است. حجم صادرات یونان به آمریکا در سال ۲۰۱۹ بیش از ۱,۴۶۰ میلیارد دلار و حجم واردات یونان از آمریکا ۱,۳۷۰ میلیارد دلار بوده است.

از زمان بحران مالی یونان در سال ۲۰۰۸ بسیاری از شرکت‌های آمریکایی که در دیگر کشورهای منطقه بالکان فعالیت داشتند، دفاتر خود را به یونان منتقل کردند تا از مزایای نیروی کار ارزان و هزینه‌های پایین تولید در این کشور بهره‌مند شوند.

برزیل

علیرغم آنکه حدود ۵۰ هزار برزیلی با پیشینه یونانی در برزیل و عمدتاً در سائوپائولو ساکن هستند، روابط سیاسی و تجاری دو کشور چندان نزدیک نیست. در سال ۲۰۰۹ برای اولین بار وزیر امور خارجه برزیل به یونان سفر نمود و گفت و گوهایی جهت گسترش روابط دو کشور مطرح گردید. یونان علاوه بر سفارتش در برازیلیا، دو کنسولگری در سائوپائولو و ریودوژانیرو دارد.

ترکیه

روابط میان دو کشور از زمان استقلال یونان از امپراتوری عثمانی، با دوره های متفاوتی از خصومت و آشتی همراه بوده است. از زمان استقلال در سال ۱۸۳۲، دو کشور در چهار جنگ با یکدیگر رو در رو شده اند. اولین بار در ۱۸۹۷ جنگ میان یونان و ترکیه در گرفت. پس از آن در جنگ اول بالکان در ۱۹۱۲ نیز دو کشور در مقابل هم صف آراییی کردند. سومین بار در جنگ جهانی اول بود که در سال ۱۹۱۴ تا ۱۹۱۸ دو کشور همراه با متحدینشان با یکدیگر وارد جنگ شدند. چهارمین بار نیز دوره ای پس از جنگ اول جهانی بین سال های ۱۹۱۹ تا ۱۹۲۲ بود که به دوره ای از صلح میان دو کشور در دهه های ۳۰ و ۴۰ میلادی انجامید.

از دهه ۵۰ میلادی به دلیل مسئله قبرس، در دهه ۶۰ بدلیل اخراج یونانیان مقیم استانبول از ترکیه و در دهه ۷۰ بدلیل حمله نظامی ترکیه به قبرس و متعاقباً ایجاد اختلافات در دریای اژه اوضاع میان دو کشور رو به افول نهاد. بعد از ۱۹۹۹ دوره عادی سازی نسبی روابط بین دو کشور آغاز شد که به دیپلماسی زلزله ای مشهور شد و روابط را تا حدی تثبیت نمود. با این وجود روابط متزلزل بین دو کشور همچنان ادامه یافته و هر از گاهی بواسطه رویدادهای دیگر وخامت اوضاع بین دو کشور بروز می کند.

با وجود روابط پرتنش سیاسی میان دو کشور، روابط تجاری گسترده ای میان آنها برقرار است. بطوریکه ترکیه، چهارمین مقصد کالاهای صادراتی یونان است. در سال ۲۰۱۹ میزان واردات یونان از ترکیه بالغ بر ۲/۱ میلیارد دلار بوده است که عمدتاً شامل گاز طبیعی، روغن موتور، قطعات الکتریکی، آهن آلات، تلویزیون، خودرو و کالاهای

مصرفی است. در طرف مقابل صادرات یونان به ترکیه بالغ بر ۲/۲ میلیارد دلار شامل انواع روغن، پنبه، پلی پروپیلن و کامپیوتر بوده است.

چین

در زمان جنگ کره در سال ۱۹۵۰ چین و یونان در مقابل هم صف آرای می کردند. در سال ۱۹۵۵ انجمن یونان و چین در آتن تشکیل شد که به ترویج مرام مائو در یونان مشغول بود. در سال ۱۹۷۲ روابط دیپلماتیک بین دو کشور برقرار شد و امروزه چند هزار چینی در یونان زندگی می کنند.

چین از سال ۲۰۱۲ بدنبال گسترش نفوذ خود در اروپای شرقی است و طرحی را به نام «توافق همکاری چین و کشورهای اروپای شرقی» که بعد ها به گروه ۱۷+۱ معروف شد، دنبال می کند. صاحب نظران از این طرح بعنوان طرح مارشال چین یاد می کنند که یادآور دکترین ترومن در سال ۱۹۴۷ است. ترومن رئیس جمهور وقت آمریکا با اجرای طرح مارشال برای گسترش نفوذ خود در برخی کشورها، از آنها حمایت مالی می کرد.

بندر پیرائوس^{۴۹} که بندر اصلی آتن است برای چین اهمیت استراتژیکی پیدا کرده است و مسیر ورود کالای چین به اروپا را هموار می سازد. مالکیت ۵۱ درصد بندر پیرائوس در اختیار شرکت دولتی کشتیرانی کوسکو^{۵۰} چین است. این شرکت از سال ۲۰۰۹ این بندر را به مدت ۳۰ سال اجاره کرده است.

در سال ۲۰۱۰ نیز گروه مهندسی و ساخت پکن^{۵۱} قراردادی جهت ساخت یک هتل و مرکز تجاری در پیرائوس به ارزش ۱۲۳ میلیون دلار به امضا رساند. شرکت هواوی نیز در زیرساخت های مخابراتی این کشور سرمایه گذاری کرده است.

مقامات دو کشور سال ۲۰۱۷ را سال تبادل فرهنگی یونان و چین نامیدند و موزه های دو کشور نمایشگاههایی از آثار فرهنگی یکدیگر را به نمایش گذاشتند.

⁴⁹ Port of Piraeus

⁵⁰ COSCO Shipping

⁵¹ Beijing Construction Engineering Group

به دلیل وابستگی یونان به سرمایه گذاری های چین بود که یونان در سال ۲۰۱۷ در دوره نخست وزیری سپیراس مانع صدور بیانیه اتحادیه اروپا در محکومیت موارد نقض حقوق بشر در چین شد.

در آوریل ۲۰۱۹ یونان نیز به طرح همکاری ۱۷+۱ چین پیوسته است و انتظار می رود روابط چین و یونان بیش از پیش گسترش یابد. یونان انتظار دارد خط ریلی آتن-بوداپست از مسیر بلغراد و اسکوپیه با حمایت و سرمایه چین محقق شود.

واردات یونان از چین در سال ۲۰۱۹ بالغ بر ۴,۵ میلیارد دلار و عمدتاً شامل ماشین آلات، تجهیزات الکترونیک، پوشاک، مبلمان، اسباب بازی، آلومینیم و پلاستیک بوده است.

صادرات یونان به چین نیز در همین سال کمتر از ۱ میلیارد دلار بوده که مهمترین اقلام آن عبارتند از: روغن های نفتی، سنگ ساختمانی، دستگاههای گریز از مرکز، فلزات گرانبها و دارو.

ژاپن

روابط دیپلماتیک دو کشور از سال ۱۸۹۹ شکل می گیرد و سفارت های دو کشور در پایتخت های یکدیگر از سال ۱۹۶۰ بازگشایی می شود. مهمترین کالاهای وارداتی از ژاپن به یونان شامل خودرو و قطعات، توربین، محصولات های تک و صنعتی می باشد که در سال ۲۰۱۹ نزدیک به ۱۹۰ میلیون دلار ثبت شده است. در مقابل یونان بیش از ۲۱۲ میلیون دلار به این کشور صادر کرده است که عمدتاً مربوط به توتون و تنباکو، فرآورده های نفتی و پنبه است.

یکی از زمینه های مشترک دو کشور صنعت کشتی سازی است که هر روزه بر تعداد کشتی های ساخت یونان که البته در کارخانه های کشتی سازی ژاپن صورت می گیرد افزوده می شود. تخمین زده می شود که حجم این پروژه ها سالانه بیش از ۲ میلیارد یورو می باشد. البته میزان سرمایه گذاری ژاپن در یونان بسیار اندک شمرده می شود. همچنین سالانه حدود ۸۰ هزار توریست ژاپنی از یونان بازدید می کنند.

در سال ۲۰۰۰ اتاق بازرگانی یونان و ژاپن تاسیس شد. پیش از آن انجمن همکاری های تجاری یونان و ژاپن مشغول به فعالیت بود.

با توجه به روابط نزدیک یونان با صربستان، ژاپن یونان را پلی جهت بهبود روابط خود با صربستان می داند.

عراق

روابط تاریخی میان دو کشور وجود داشته است. اسکندر مدتها بر بین النهرین فرمان راند و در بابل عراق درگذشت. یونان به پشتوانه این روابط تاریخی، روابط نزدیکی با عراق برقرار نموده است. در سال ۱۹۷۹ نخست وزیر وقت یونان به عراق سفر کرد و موافقتنامه همکاری های فنی و اقتصادی را با صدام حسین به امضا رساند. در زمان جنگ ایران و عراق، شرکت یونانی پایرکال^{۵۲}، تسلیحات نظامی به ارزش ۷۷ میلیون دلار و شرکت ابو^{۵۳}، تسلیحاتی به ارزش ۸۳ میلیون دلار به عراق تحویل داد. در زمان جنگ خلیج فارس نیز روابط دو کشور بصورت دوستانه باقی ماند. یونان در زمان حمله آمریکا به این کشور در سال ۲۰۰۳ اعلام نمود که در این حملات مشارکت نخواهد کرد. حتی وزیر امور خارجه این کشور در خصوص اشغال عراق توسط آمریکا موضع گیری کرد و اغلب احزاب کشور حمله آمریکا را محکوم کرده و نشانی از روحیه امپریالیستی آمریکا خواندند. رسانه های یونان نیز هدف آمریکا از حمله به عراق را تسلط بر نفت این کشور اعلام کردند. امروز و بخصوص پس از خروج آمریکا از برجام و تحریم نفتی ایران، یونان بر میزان خرید نفت از عراق افزوده است.

یونان همچنین روابط نزدیکی به اقلیم کردستان دارد و دارای یک دفتر تجاری و کنسولگری در اربیل است. چندین شرکت ساختمانی یونان نیز در این منطقه مشغول به فعالیت هستند و برآورد می شود میزان سرمایه گذاری یونان در اقلیم بالغ بر ۲ میلیارد یورو باشد.

در حال حاضر عراق سومین کشور صادرکننده کالا به یونان محسوب می شود. در سال ۲۰۱۹، یونان ۵/۱ میلیارد دلار نفت از عراق وارد کرده است که تنها کالای وارداتی از عراق محسوب می شود. در همین سال، ۸۲/۶ میلیون دلار صادرات یونان به عراق بوده است که عمدتاً شامل ماشین آلات، دارو، نوشیدنی، فولاد و تجهیزات برقی بوده است.

⁵² Pyrkal

⁵³ Ebo (Hellenic Arms Industry)

قزاقستان

روابط دو کشور از سال ۱۹۹۲ و اندکی پس از استقلال قزاقستان از اتحاد جماهیر شوروی شکل گرفت. یونان سفارت خود را در سال ۱۹۹۷ در آلمانی بازگشایی کرد و قزاقستان در سال ۲۰۰۵ سفارتش در آتن را تاسیس نمود. یک جمعیت حدود ۱۲ هزار نفر یونانی امروزه در قزاقستان زندگی می کنند. پروژه خط لوله بورگاس-الکساندروپولیس بسیار مورد توجه دولت قزاقستان بوده است چراکه این پروژه مسیر صادرات نفت از دریای سیاه ه دریای اژه را فراهم می کند. به این ترتیب مسیر دستیابی به اروپای غربی بدون عبور از تنگه بوسفور و داردانل ترکیه برای قزاقستان باز خواهد شد. پروژه خط لوله بورگاس-الکساندروپولیس که میان دولت های یونان و بلغارستان از سال ۱۹۹۳ مطرح بود در سال ۲۰۱۱ توسط دولت بلغارستان بدلیل ملاحظات زیست محیطی متوقف شد.

قطر

یونان و قطر از سال ۱۹۷۳ روابط دیپلماتیک خود را برقرار کردند اما سفارت یونان در دوحه در سال ۲۰۰۷ بازگشایی شد و یک سال بعد نیز قطر سفارتش در آتن را افتتاح کرد. دو کشور در سال ۲۰۰۸ موافقتنامه اجتناب از اخذ مالیات مضاعف را امضا کردند. در سال ۲۰۱۰ قطر قراردادی به ارزش ۵ میلیارد دلار بمنظور سرمایه گذاری در یونان به امضا رساند.

در سال ۲۰۱۳ سازمان سرمایه گذاری قطر در مناقصه بازسازی فرودگاه الینیکو آتن شرکت کرد اما از ورود به این پروژه صرفنظر نمود و پروژه بازسازی این فرودگاه منتفی شد. پس از آن قطر مبلغ ۱/۳۴ میلیارد دلار در صندوق مشترکی برای حمایت از شرکت های کوچک و متوسط یونان که تحت تاثیر رکود اقتصادی کشور قرار گرفته بودند، سرمایه گذاری نمود. از طرفی هولدینگ قطر یکی دیگر از شرکت های وابسته به سازمان سرمایه گذاری قطر ۱/۲ میلیارد یورو در یک معدن طلا در یونان شمالی سرمایه گذاری نمود.

در همین سال، حمد بن خلیفه آل ثانی، امیر سابق قطر، ۶ جزیره یونان را به مبلغ ۸/۵ میلیون یورو خریداری نمود. گفته می شد وی قصد دارد کاخ بزرگی در یکی از این جزایر بنا کند.

شورای تجاری یونان و قطر در سال ۲۰۱۵ آغاز به کار کرد. براساس قراردادی که شرکت خدمات دریایی یونانی به نام آنانجل با شرکت حمل گاز قطر (ناقلات) به امضا رساند، ده کشتی یونانی جهت حمل LNG در اختیار قطر قرار گرفت. در حال حاضر صادرات یونان به قطر حدود ۷۳ میلیون دلار شامل مشتقات نفتی و سنگ ساختمانی است. واردات از قطر نیز به ارزش نزدیک به ۷۰ میلیون دلار شامل، گاز، پلی اتیلن و آلومینیم می باشد.

کانادا

روابط دیپلماتیک دو کشور از سال ۱۹۴۲ شکل گرفت. هر دو کشور عضو پیمان ناتو هستند. یونان علاوه بر سفارت خود در اوتاوا، سه کنسولگری در شهرهای مونترال، تورنتو و ونکوور دارد. کانادا نیز علاوه بر سفارتش در آتن، یک کنسولگری در تسالونیکه دایر کرده است. طبق آمار ارائه شده توسط مرکز آمار کانادا، بیش از ۲۴۰ هزار کانادایی دارای نسب یونانی هستند. در سال ۱۹۹۶ جمعی از فعالان اقتصادی یونان، اتاق بازرگانی کانادا و یونان^{۵۴} را در آتن تاسیس نمودند. حجم روابط تجاری دو کشور در سال ۲۰۱۸ بالغ بر ۳۸۵ میلیون دلار برآورد می شود. در حالیکه کانادا حدود ۱۱۵ میلیون دلار صادرات به یونان دارد، ۲۷۰ میلیون دلار از آن کشور کالا وارد می کند. همچنین صادرات خدمات کانادا به یونان ۳۲۶ میلیون دلار بوده است در حالیکه واردات خدمات از یونان به کانادا بیش از ۱/۲ میلیارد دلار تخمین زده شده است.

مهمترین اقلام صادراتی کانادا به یونان عبارتند از سبزیجات، خز، دانه های روغنی، ماشین آلات، کاغذ و کارتن. مهمترین اقلام وارداتی کانادا از یونان عبارتند از مواد غذایی (روغن زیتون، کنسرو، غذاهای دریایی، پنیر، نوشیدنی های الکلی)، روغن های خوراکی، مواد شیمیایی.

بر اساس تفاهم نامه ای که دولت های دو کشور با یکدیگر به امضا رسانده اند، شهروندان کانادایی و یونانی ۱۸ تا ۳۵ ساله می توانند تا مدت ۱۲ ماه جهت کار و زندگی در کشور مقابل اقدام نمایند.

⁵⁴ Canadian-Hellenic Chamber of Commerce

کنگو

هر دو کشور عضو سازمان بین المللی فرانکوفونی هستند و یک اقلیت کوچک یونانی در جمهوری دموکراتیک کنگو زندگی می کنند که غالباً از دهه ۱۹۵۰ میلادی به آن کشور مهاجرت کرده اند. یونان سه نمایندگی در کنگو دارد که شامل سفارت در کینشاسا و دو کنسولگری یکی در کیسانگانی و دیگری در لوبومباشی می باشد ضمن آنکه چند مدرسه یونانی نیز در این کشور وجود دارد.

لبنان

روابط دو کشور به دوران باستان و روابط تجاری یونان و فنیقیه باز می گردد. در زمان جنگ داخلی لبنان، کشورهای یونان و قبرس تنها دولت هایی بودند که مرزهای خود را به روی مهاجرین لبنانی گشودند. در زمان جنگ ۲۰۰۶ اسرائیل و لبنان نیز، یونان حدود ۲/۵ میلیون یورو کمک های بشردوستانه به لبنان ارسال کرد و حتی پس از آن برای بازسازی زیرساخت های لبنان ۵ میلیون یورو به این کشور کمک کرد. بیش از ده هزار یونانی مسلمان در لبنان زندگی می کنند. همچنین حدود ۳۰ هزار لبنانی در یونان و عمدتاً در آتن ساکن هستند.

مصر

پیشینه روابط دو کشور به پیش از میلاد مسیح باز می گردد زمانیکه اسکندر، در سال ۳۳۱ پیش از میلاد، شهر اسکندریه را بنا نهاد. جمعیت قابل توجهی یونانی در این کشور زندگی می کنند که بیشتر آنها در اطراف اسکندریه متمرکز هستند. تعداد کل یونانیان ساکن مصر حدود ۵۰۰۰ نفر برآورد می شود. اغلب مصریان ساکن یونان نیز در پاتراس^{۵۵} زندگی می کنند.

از سال ۱۸۳۳ دو کشور روابط دیپلماتیک نزدیکی دارند. دو کشور موافقتنامه های متعددی در عرصه های دفاعی، تجاری و گردشگری با یکدیگر امضا کرده اند. مصر سفارتی در آتن و یک کنسولگری هم در تسالونیک دارد. یونان نیز علاوه بر سفارت در قاهره، یک کنسولگری در اسکندریه دارد.

در اولین دوره اجلاس سه جانبه قاهره که با حضور مقامات مصر، قبرس و یونان در سال ۲۰۱۴ برگزار گردید، این کشورها بر توسعه همکاری های اقتصادی بخصوص در بخش های گردشگری و انرژی تاکید کردند. آخرین دوره این اجلاس در آگوست ۲۰۱۹ در آتن برگزار شد

یونان، چهارمین کشور اروپایی سرمایه گذار در مصر است که بیشتر در بخش های بانکی، گردشگری، کاغذ و صنعت نفت مصر سرمایه گذاری کرده است. بیش از ۲۰۰ شرکت یونانی با بازار مصر در ارتباط هستند و مصر، دوازدهمین مقصد کالاهای صادراتی یونان است. در سال ۲۰۱۹ یونان بیش از یک میلیارد یورو کالا عمدتاً شامل روغن های نفتی، پنبه، کک نفت، گازهای نفتی و سیب به مصر صادر کرده است.

مکزیک

حدود ۱۶ هزار مکزیک با نسب یونانی در مکزیک زندگی می کنند که بیشتر آنها در شهرهای مکزیکوسیتی، سینالوا و گوآدالاخارا ساکن هستند. دو کشور از سال ۱۹۳۹ با امضا عهدنامه مودت روابط دیپلماتیک برقرار کرده اند. در سال ۲۰۰۰ مکزیک با امضای موافقتنامه تجارت آزاد (FTA) با اتحادیه اروپا روابط تجاری خود با کشورهای اروپایی و از جمله یونان را افزایش داده است. در سال ۲۰۱۹ حجم روابط تجاری میان دو کشور به ۲۳۸ میلیون دلار رسید. مهمترین اقلام صادراتی یونان به مکزیک عبارتند از: ابزار دقیق و سنگ ساختمانی به ارزش بیش از ۱۹۰ میلیون دلار. مهمترین اقلام وارداتی یونان از مکزیک شامل قراضه مس، نوشیدنی الکلی تکیلا و ماشین های داده پردازی می باشد. کل سرمایه گذاری یونان در مکزیک از سال ۱۹۹۹ تا سال ۲۰۱۶ بالغ بر ۱,۳ میلیارد دلار برآورد می شود.

نیجریه

روابط دیپلماتیک میان دو کشور از سال ۱۹۷۰ برقرار است. یونان علاوه بر یک سفارت در آبوجا، یک کنسولگری هم در لاگوس دایر کرده است. در دهه ۸۰ میلادی بیش از ده هزار یونانی در نیجریه مشغول کار و زندگی بودند که اغلب بعد از کودتای نظامی در نیجریه آن کشور را ترک کردند. اکنون یک جامعه کوچک یونانی با جمعیتی حدود ۳۰۰ نفر در لاگوس وجود دارد. حدود ۳ هزار مهاجر نیجریه ای نیز در یونان و غالباً در آتن زندگی می کنند. تراز تجاری میان دو کشور هیچگاه متعادل نبوده و صادرات یونان بیشتر از واردات از نیجریه بوده است. اگرچه در سال ۲۰۱۹ با واردات محموله های گاز از نیجریه این عدم تعادل به نفع نیجریه تغییر کرده است. تانکرهای یونانی نقش مهمی در حمل دریایی نفت و گاز نیجریه دارند. بخش خصوصی یونان بیش از ۵ میلیارد دلار در نیجریه سرمایه گذاری کرده است که اغلب در کارخانه های آرد و سیمان می باشد. چندین شرکت یونانی سالهاست که در نیجریه مشغول فعالیت هستند.

هند

علیرغم روابط دیرینه دو کشور در دوران باستان، روابط دیپلماتیک یونان و هند از سال ۱۹۵۰ شکل گرفت. در سال ۲۰۰۵ شهرهای تسالونیک و کلکته خواهرخوانده اعلام شدند. از سال ۲۰۱۹ نیز انجمن تجاری یونان و هند^{۵۶} با جمع کوچکی از تجار در آتن آغاز به کار کرده است. صادرات یونان به هند در سال ۲۰۱۹ عمدتاً شامل آلومینیم، فولاد، پنبه و مس مجموعاً به ارزش ۹۷ میلیون دلار بوده است. واردات از هند نیز در سال ۲۰۱۹ در حدود ۴۵۰ میلیون دلار شامل مواد شیمیایی آلی، انواع آبیان، تجهیزات الکتریکی و پلاستیک می باشد. در سال ۲۰۱۷ شرکت هندی GMR Airports در مناقصه ساخت فرودگاه کاستلی در جزیره کرت، برنده شد. این پروژه در سال ۲۰۲۰ آغاز شده و قرار است در سال ۲۰۲۵ به بهره برداری برسد. ۴۶ درصد کنسرسیوم آریادان که مجری این پروژه است در اختیار دولت یونان و ۵۴ درصد در اختیار شرکت هندی است. بهره برداری از این پروژه تا ۳۵ سال در اختیار کنسرسیوم خواهد بود. فرودگاه جدید دارای دو باند ۲،۳ کیلومتری مطابق با

⁵⁶ Greek Indian Business Association

استانداردهای بین المللی خواهد بود. ساختمان ترمینال دارای پنج طبقه و مساحت آن ۷۲۰۰۰ متر مربع خواهد بود که از این میان ۱۳۰۰۰ متر مربع برای استفاده تجاری و ۱۱۰۰ متر مربع جهت جایگاه نمایشگاه دائمی اختصاص داده شده است. شرکت هندی در رقابت با شرکت هایی از چین، فرانسه و اسپانیا برنده این مناقصه شد. گفته می شود این پروژه به ۱,۵ میلیارد یورو سرمایه گذاری نیاز دارد.

فصل چهارم : روابط ایران و یونان

❖ روابط ایران و یونان

دوران باستان

روابط دو کشور قدمتی چند هزار ساله دارد و به دوران باستان بازمی گردد. میان شاهنشاهی هخامنشی و یونان باستان سلسله جنگ هایی وجود داشته که حدود ۵۰ سال از سال ۴۹۹ تا

۴۴۹ پیش از میلاد با فراز و نشیب ادامه یافته است. در زمان خشایارشا و در نبرد ترموپیل، یونان به شاهنشاهی ایران ضمیمه شد اما در نهایت این جنگ ها به انقراض سلسله هخامنشیان به دست اسکندر مقدونی منتهی گردید. او تخت جمشید و کاخ های شاهی را به آتش کشید و سلسله سلوکیان را بر ایران حکمفرما نمود که البته چندان دیری نپایید و به دست اشکانیان از ایران رانده شدند. علیرغم شکست سپاه ایران، فرهنگ ایرانی هیچگاه مغلوب فرهنگ مهاجم نشد و گفته می شود که اسکندر نیز پس از تصرف ایران، فرهنگ ایرانی را ارج نهاد و میراثی به جا گذاشت که تا مدتها از آن به نام فرهنگ یونانی-ایرانی یاد می شد. این ترکیب جدید از جنبه های گوناگون فرهنگی هر دو طرف نشأت می گرفت.

بعد از میلاد مسیح نیز میان امپراتوری ساسانی و امپراتوری بیزانس کشمکش های مداومی وجود داشت که به چندین پیمان نامه ی صلح انجامید. حتی «پیمان صلح ابدی» که در سال ۵۳۲ میلادی میان طرفین به امضا رسید، بیش از ۸ سال پایدار نماند و نقض گردید.

دوران جدید

از دیماه ۱۲۸۱ (دسامبر ۱۹۰۲) در دوره مظفرالدین شاه روابط دیپلماتیک میان شاهنشاهی قاجار و پادشاهی یونان برقرار گردید. از سرگیری روابط دو کشور پس از قرن ها، دستمایه کارتن مجله پاک آمریکا شد. در دوره پهلوی دوم نیز تا سال ۱۳۳۹، سفیر ایران در قاهره بعنوان آکردیته در آتن تلقی می شد تا آنکه در اول خردادماه ۱۳۳۹ سفارت ایران در آتن افتتاح شد و جعفر کفائی بعنوان اولین سفیر ایران در یونان منصوب گردید.

کلیسای ارتدکس تهران

در سال ۱۹۵۱ میلادی با توجه به مهاجرت گروهی از یونانیان مقیم ترکیه به ایران، کلیسای ارتدکس یونانی در خیابان طالقانی تهران بنا گردید. معماری این کلیسا برگرفته از کلیساهای یونانی است. با توجه به بازگشت اکثر مهاجرین یونانی به کشورشان هم اکنون این کلیسا، کشیش دائمی ندارد و تنها یک هفته در سال

در زمان هفته مقدس باز می باشد.

همکاری های نفتی

در اوایل دهه هفتاد میلادی روابط جدیدی میان دو کشور در توسعه همکاری های نفتی شکل گرفت. رقابت هایی میان نیارخوس و اوناسیس دو سرمایه دار بزرگ یونانی برای همکاری با شرکت نفت ایران شروع شد که

در نهایت نیز به نتیجه ای نرسید. از طرفی پالایشگاه موتور اویل هلاس^{۵۷} که به تازگی در سال ۱۹۷۰ میلادی تاسیس شده علاقمند بود با همکاری شرکت ملی نفت ایران و شرکت روغن پارس که در اختیار خانواده فرمانفرمایان بود، اقدام به تولید روغن کشتی کند که به دلیل تعلل طرف ایرانی، مذاکرات به نتیجه ای نرسید و پالایشگاه یونانی با مصر وارد مذاکره شد. در طرف دیگر اوناسیس بجای طرح های جنجالی که مطرح کرده بود، صرفاً قراردادی با شرکت ملی نفتکش ایران به امضا رساند.

بعد از انقلاب ۱۳۵۷، یونان همواره یکی از خریداران اصلی نفت و شریک طرح های حمل و نقل نفت و گاز ایران به شمار می رفته است. در عین حال بطور کامل از مواضع اتحادیه اروپا در قبال ایران و تحریم های آمریکا علیه جمهوری اسلامی ایران تبعیت می کند.

❖ روابط تجاری ایران و یونان

مهمترین کالای وارداتی یونان از ایران، نفت خام است که همانگونه که در نمودار ذیل قابل ملاحظه است، در مقاطعی که ایران با تحریم مواجه بوده است، یونان خرید نفت از ایران را متوقف کرده است و لذا کاهش چشمگیری در حجم روابط تجاری پدید آمده است. در طرف مقابل مشخص است که صادرات یونان به ایران دارای یک روند و پایدار است که در سال های اخیر صرفاً متاثر از وضعیت بد اقتصادی یونان در اوایل دهه ۲۰۱۰ بوده است.

اتاق بازرگانی ایران و یونان

اتاق مشترک بازرگانی ایران و یونان، در تاریخ ۴ خردادماه ۱۳۹۱ با حضور جمعی از بازرگانان و تولید کنندگان معتبر کشور و بمنظور توسعه روابط اقتصادی در تمام بخش های صنعتی، بازرگانی، معدنی، کشاورزی و خدمات تشویق مبادلات و سرمایه گذاری های دو جانبه بین ایران و یونان تاسیس شد.

اهم موافقتنامه ها و یادداشت تفاهم های امضاء شده میان یونان و ایران:

- موافقتنامه حمل و نقل جاده ای
- موافقتنامه تشویق و حمایت از سرمایه گذاری متقابل
- موافقتنامه حمل و نقل هوایی
- موافقتنامه گمرکی

اجلاس های کمیسیون مشترک ایران و یونان

کمیسیون مشترک همکاری های اقتصادی میان دو کشور سالهاست که به حالت غیرفعال درآمده است و از سال ۱۳۹۸ یونان درخواست نمود این کمیسیون به سطح معاون وزیر تقلیل یابد.

محل برگزاری	تاریخ	متولی اجلاس	اجلاس
آتن	۱۳۷۷	وزارت مسکن و شهرسازی	سومین
تهران	۱۳۸۲	وزارت مسکن و شهرسازی	چهارمین

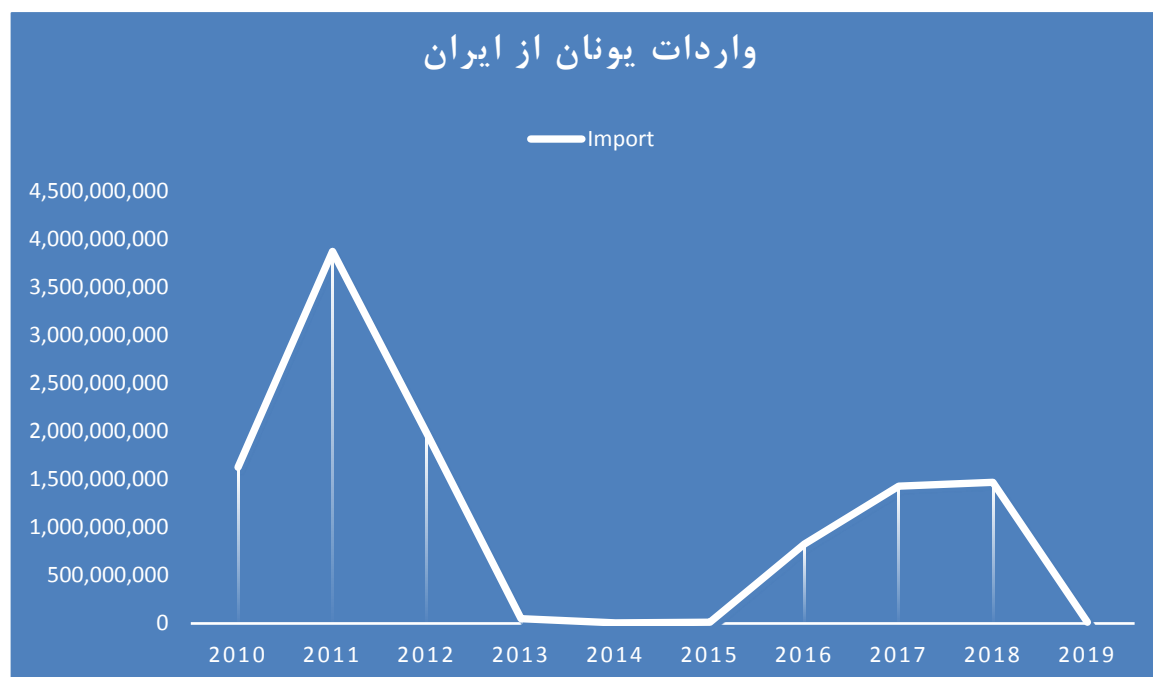
اهم هیات های تجاری مبادله شده:

- سفر وزیر توسعه یونان به ایران در ۱۳۷۷
- سفر رییس جمهور وقت یونان به تهران ۱۳۷۸
- سفر رییس اتاق بازرگانی یونان در راس هیات تجاری به ایران و همایش در اتاق ایران در ۱۳۸۷
- سفر رییس سازمان توسعه تجارت ایران به یونان در ۱۳۸۷
- سفر دبیر همکاریهای اقتصادی وزارت امور خارجه یونان به تهران و ملاقات با رییس اتاق ایران در ۱۳۸۷
- پذیرش هیات تجاری اتاق بازرگانی یونان در ۱۳۹۰
- اعزام هیات تجاری اتاق ایران به یونان توسط شورای مشترک ایران و یونان - بهمن ۱۳۹۱
- اعزام هیات تجاری اتاق قم به یونان در آبان ۹۱
- پذیرش هیات نساجی تسالونیکه توسط شورای ایران و یونان در آذر ۹۲
- سفر نخست وزیر یونان (آلکسیس سپراس) به ایران در صدر یک هیات تجاری، بهمن ۱۳۹۴

روابط تجاری ایران و یونان در ده سال اخیر بر اساس آمار و ارقام

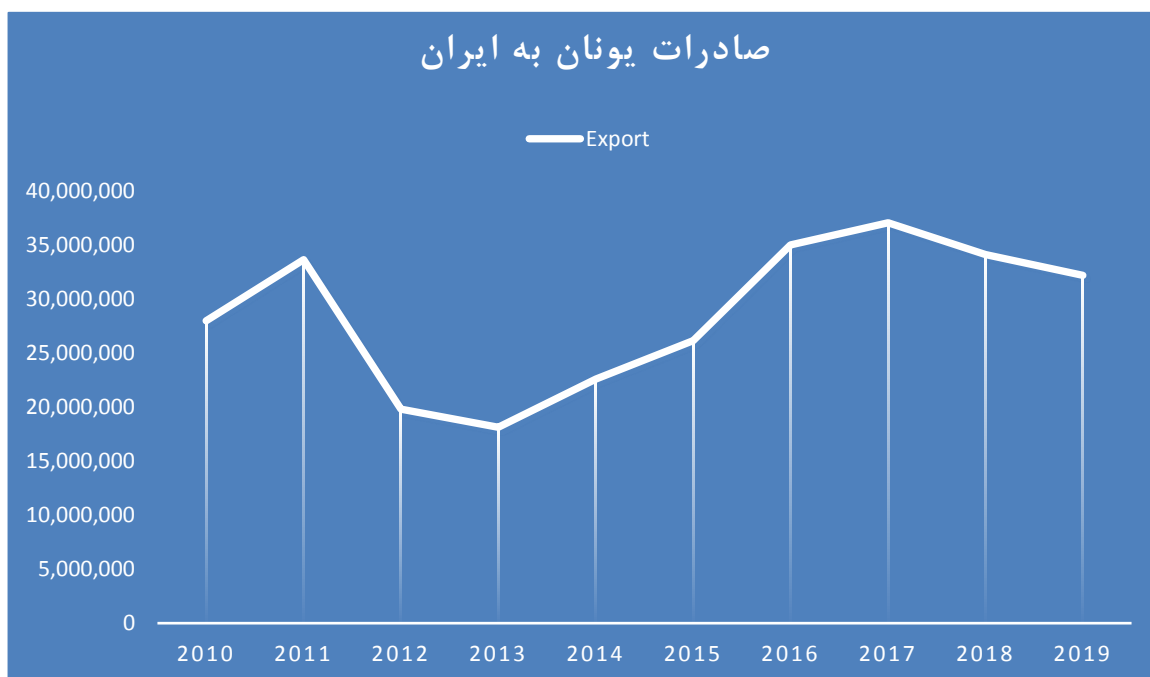
اهم واردات یونان از ایران سال ۲۰۱۹			
ردیف	کد HS	نام کالا	ارزش به هزار دلار
۱	۳۹۰۳	پلیمرهای استیرن	۶,۷۷۶
۲	۳۱۰۲	کودهای معدنی یا شیمیایی	۲,۹۶۸
۳	۰۸۰۲	خشکبار	۹۷۴
۴	۷۰۰۵	شیشه فلوت	۸۶۲
۵	۲۷۱۲	وازلین، موم پارافین	۴۷۴
۶	۰۸۰۶	کشمش	۴۶۸
۷	۸۴۰۳	دیگ های آب گرم	۳۰۵
۸	۷۰۰۷	شیشه ایمنی	۲۵۸
۹	۲۰۰۹	آبمیوه	۲۱۱
۱۰	۳۹۰۱	پلیمرهای اتیلن	۱۸۵
		جمع کل	۱۴,۷۴۱

اهم صادرات یونان به ایران سال ۲۰۱۹

ردیف	کد HS	نام کالا	ارزش به هزار دلار
۱	۸۴۳۴	ماشین آلات لپتاپ	۶,۱۸۳
۲	۳۰۰۴	دارو	۴,۳۹۳
۳	۹۹۹۹	اقلام متفرقه	۳,۴۹۲
۴	۲۰۰۸	میوه	۲,۳۹۸
۵	۳۹۲۳	اشیا برای حمل و جابجایی کالا	۲,۳۶۰
۶	۳۰۰۲	خون انسان و حیوان	۱,۳۳۱
۷	۲۹۳۳	ترکیبات هتروسیکلیک	۱,۱۹۳
۸	۳۵۰۴	پیتون ها و مشتقات آن ها	۱,۱۰۶
۹	۶۹۰۲	آجر و بلوک ساختمانی نسوز	۸۲۸
۱۰	۸۴۶۲	ماشین ابزار	۷۸۳
		جمع کل	۲۲,۱۷۴

صادرات یونان به ایران

❖ اطلاعات نمایندگان های ایران و یونان

سفارت جمهوری اسلامی ایران در آتن	
سفیر	احمد نادری
پیش شماره	۰۰۳۰
تلفن سفارت	۲۱۰۶۷۴۱۴۳۶
	۲۱۰۶۷۴۱۷۸۳
	۲۱۰۶۷۴۱۹۳۷
سایت	https://greece.mfa.gov.ir/
آدرس	STRATIGOU KALARI ST.16, 15452 P PSI CHICO ATHENS - GREECE
بخش اقتصادی	
کارشناس	احسان بخشنده
تلفن	۶۹۴۴۷۶۶۶۵۸
فکس	۲۱۰۶۷۴۷۹۴۵
ایمیل	ath.economic-sec@mfa.gov.ir

سفارت جمهوری هلنیک یونان در تهران	
سفیر	Dimitri Alexandrakis
تلفن سفارت	۲۲۰۵۰۵۳۳
فکس سفارت	۲۲۰۵۷۴۳۱
سایت	www.mfa.gr/tehran
ایمیل	gremb.teh@mfa.gr
آدرس	تهران، خیابان ولیعصر، بلوار اسفندیار، پلاک ۴۳
بخش اقتصادی	
رایزن بازرگانی	Ioannis Karkanis
تلفن	۲۲۰۵۰۰۱۴
فکس	۲۲۰۱۱۹۵۷
ایمیل	ecocom-tehran@mfa.gr

منابع

- فحیمی، قباد (۱۳۸۷)، سی سال نفت ایران، چاپ اول، تهران: انتشارات مهراوندیش.
- رضایی، عبدالعظیم (۱۳۹۸)، تاریخ ده هزار ساله ایران، چاپ بیستم، تهران: انتشارات اقبال.

- Doing Business 2020: Greece
- Economist Intelligence Unit: Greece Survey
- Eurostat: Greece
- International Monetary Fund, World Economic Outlook Database, 2019
- International Trade Center (ITC) ; www.trademap.org
- OECD Economic Surveys: Greece
- World Bank: Greece
- World Tourism Organization, UNWTO International Tourism Highlights, 2019 Edition